

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

**YAZMA SÜRECİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNE
YANSIMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Mehmet Ali OĞUZ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Pınar GİRMEN

Eskişehir, 2022

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Mehmet Ali OĞUZ tarafından hazırlanan **Yazma Sürecine Yönelik Yapılan Çalışmaların İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Yansımalarının Değerlendirilmesi** başlıklı bu tez, 05/07/2022 tarihinde *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*'nin ilgili maddeleri uyarınca yapılan **Tez Savunma Sınavı** sonucunda **başarılı** bulunarak, jürimiz tarafından oy birliği ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Görevi</u>	<u>Unvanı Adı SOYADI</u>	<u>İmza</u>
Jüri Başkanı :	Doç. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR	
Danışman :	Prof. Dr. Pınar GİRMEN	
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KILIÇ	

Prof. Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ
Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yazma Sürecine Yönelik Yapılan Çalışmaların İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Yansımalarının Değerlendirilmesi başlıklı tezin bizzat tarafımda hazırlanan, özgün bir çalışma olduğunu; bu çalışmanın tüm aşamalarında (hazırlık, veri toplama, analiz, bilgilerin sunumu ve raporlaştırma vb.) bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olarak hareket ettiğimi; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri, bilgi vb. için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara çalışmanın kaynakçasında yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan “Bilimsel İntihal Tespit Programı”yla tarandığını ve hiçbir “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, herhangi bir biçimde bu çalışmamla ilgili yukarıdaki beyanıma aykırı bir durumun saptanması halinde, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçların sorumluluğunu kabul ettiğimi bildiririm.

../../20..

Mehmet Ali OĞUZ

Teşekkür

Tez çalışmamıza başladığımız günden bu yana ilgisi, desteği ve yol arkadaşlığı için tez danışmanım sayın Prof. Dr. Pınar GİRMEN'e teşekkürlerimi sunarım. Eğitim hayatım boyunca, hem mesleki hem de hayata bakış açısı açısından bana kattıkları için kendimi çok özel hissettiğimi belirtmek isterim.

Tez çalışmam boyunca her zaman yanımda olan eşim Ebru OĞUZ'a, kızlarım Rabia Mira ve Mavi'ye; eğitim hayatım boyunca hem maddi hem manevi olarak desteğini bir an olsun eksik etmeyen babam Ali Osman OĞUZ'a, annem Rabia OĞUZ'a ve ablam Cemile ŞEKER'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bu süreçte, destekleri ile yanımda olan dostlarıma, çalışma arkadaşlarıma ve ismini saymakla bitiremeyeceğim herkese çok teşekkür ediyorum.

İçindekiler

Teşekkür.....	i
İçindekiler	ii
Tablolar Listesi.....	v
Şekiller Listesi.....	vi
Özet	1
Abstract	3
BİRİNCİ BÖLÜM	5
1. Giriş.....	5
1.1. Problem Durumu	5
1.2. Araştırmanın Amacı	8
1.3. Araştırmanın Önemi	8
1.3. Sınırlılıklar.....	9
İKİNCİ BÖLÜM.....	11
2. Kavramsal/Kuramsal Çerçeve.....	11
2.1. Dil – İletişim İlişkisi	11
2.2. İletişim Türleri.....	13
2.2.1. Sözel İletişim	13
2.2.2. Sözel Olmayan İletişim.....	14
2.2.3. Yazılı İletişim	14
2.3. Yazma Becerisi.....	15
2.4. Yazma Becerisinde Kullanılan Yaklaşım, Model ve Araçlar.....	17
2.4.1. Ürün Temelli Yaklaşım	17
2.4.2. Süreç Temelli Yaklaşım.....	17
2.4.3. Yaratıcı Yazma	19
2.4.4. 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli	21
2.4.5. 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli	21
2.4.6. Eleştirel Yazma.....	22
2.4.7. Güdümlü Yazma	23
2.4.8. Serbest Yazma	23
2.4.9. Kontrollü Yazma.....	23
2.4.10. Kümeleme (Clustering) Yöntemi.....	24
2.4.11. Ders Günlüğü.....	24
2.4.12. Not Alma.....	25

2.4.13. Özet Çıkarma (Özetleme)	25
2.5. Konuyla İlgili Yapılan Araştırmalar	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	29
3. Yöntem	29
3.1. Araştırma Deseni	29
3.2. Veri Kaynakları	29
3.3. Veri Toplama Araçları	29
3.3.1. Doküman Analiz Formu	29
3.4. Verilerin Toplanması	30
3.5. Verilerin Çözümlemesi	30
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	31
4. Bulgular	31
4.1. Yazma Becerisi Çalışmalarının Biçim Yönünden Yansımaları	32
4.1.1. Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma	32
4.1.2. Yazım Kurallarına Uygun Yazma	34
4.1.3. Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme	36
4.1.4. Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi	37
4.2. Yazma Becerisi Çalışmalarının İçerik Yönünden Yansımaları	40
4.2.1. Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme	40
4.2.2. Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme	41
4.2.3. Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme	42
4.2.4. Hikâye Ögelerine Yer Verme	44
4.2.5. Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği	46
4.2.6. Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme	48
4.3. Yazma Becerisi Çalışmalarının Yazmaya Duyuşsal Yansımaları	52
4.3.1. Yazmaya Yönelik Tutum	52
4.3.2. Yazmaya Yönelik Motivasyon	54
4.3.2. Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik	56
BEŞİNCİ BÖLÜM	59
5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	59
5.1. Sonuç	59
5.2. Tartışma	60
5.3. Öneriler	63
KAYNAKÇA	65
EKLER	82

ÖZGEÇMİŞ	90
----------------	----

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
2.1.	Süreç Temelli Yaklaşım İle Planlanan Yazma Sürecinin Bileşenleri	18
2.2.	Yaratıcı Yazma İle Biçimsel Yazma Arasındaki Farklar	19
4.1.	Biçimsel Yönden Bulgular	39
4.2.	İçeriksel Yönden Bulgular	51
4.3.	Duyuşsal Yönden Bulgular	57

Şekiller Listesi

Şekil Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
2.1.	Modelin İşleyişi (4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli)	22
4.1.	Yazma Becerilerine Yansımalar (Ana Temalar)	31
4.2.	Biçimsel Boyut	32
4.3.	Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma	33
4.4.	Yazım Kurallarına Uygun Yazma	35
4.5.	Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme	36
4.6.	Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi	38
4.7.	İçeriksel Boyut	40
4.8.	Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme	41
4.9.	Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme	42
4.10.	Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme	43
4.11.	Hikâye Ögelerine Yer Verme	45
4.12.	Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği	47
4.13.	Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme	49
4.14.	Duyuşsal Boyut	52
4.15.	Yazmaya Yönelik Tutum	53
4.16.	Yazmaya Yönelik Motivasyon	55
4.17.	Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik	56

Özet

Yazma Sürecine Yönelik Yapılan Çalışmaların İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Yansımalarının Değerlendirilmesi

Mehmet Ali OĞUZ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Temel Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Pınar GİRMEN

2022

Amaç: Bu araştırmanın amacı, yazma becerisini geliştirmede kullanılan model, yaklaşım ve araçların yazma becerisine yansımalarını betimlemektir.

Yöntem: Araştırmada, yazma becerisini geliştirmede kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modellerin yazma becerisine yansımalarını belirlemek amacıyla analitik araştırma modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada çalışma grubunu belirleyebilmek için nitel araştırmada kullanılan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada ölçüt olarak, 2010 – 2021 yılları arasında ülkemizde yazma becerilerini geliştirmede kullanılan strateji, model, yöntem ve tekniklerin betimlenmesi amacıyla ilkokul düzeyinde yapılmış bilimsel makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri ölçüt olarak ele alınmış olup ilgili araştırmalar doküman olarak incelenmiştir.

Bulgular: Araştırmada yurt içinde yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçlar üzerine yapılan çalışmalar analiz edilmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda, yazma becerilerini geliştirmek amacıyla kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkokul öğrencilerinin yazma becerilerini destekleme durumları; biçimsel, içeriksel ve duyuşsal olmak üzere 3 ana tema altında toplanmıştır. Bu ana temalara bağlı olarak noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma, yazım kurallarına uygun yazma, yazılarda görsel unsurlara yer verme, yazılı ürünlerin düzenlenmesi, yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme, yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme, yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme, hikâye öğelerine yer verme, yazılı ürünlerde kelime-cümle zenginliği, yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklerine yer verme, yazmaya yönelik tutum, motivasyon ve öz yeterlilik alt temaları oluşturulmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma bulguları ışığında yapılan değerlendirme sonucunda ortaya çıkan sonuçlara genel olarak bakıldığında ilkokul öğrencilerinin yazma becerilerini biçimsel yönden geliştirmede dijital hikâye yönteminin; içeriksel yönden geliştirmede yaratıcı hikâye yazma etkinlikleri ile zihin haritası ve hikâye haritası yöntemlerinin; duyuşsal (tutum, motivasyon ve öz yeterlilik) yönden geliştirmede yaratıcı drama yönteminin kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yazma, Yazma Becerisi, İlkokul

Abstract

Evaluation of the Reflections of the Studies on the Writing Process on the Writing Skills of Primary School Students

Mehmet Ali OĞUZ

Eskisehir Osmangazi University Institute of Educational Sciences

Department of Primary Education

Advisor: Prof. Dr. Pınar GİRMEN

2022

Purpose: The aim of this research is to describe the reflections of models, approaches and tools used in developing writing skills on writing skills.

Method: In the research, analytical research model was used in order to determine the reflections of the strategies, methods, techniques and models used to develop writing skills on writing skills.. In order to determine the study group in the research, criterion sampling method, one of the sampling methods used in qualitative research, was used. In this research, scientific articles, masters' and doctoral theses performed at primary school level were taken as criteria in order to determine the effectiveness of the strategies, models, methods and techniques used in developing writing skills in our country between 2010-2021, and related researches were examined as documents.

Results: In the research, the studies on the approaches, models and tools used in developing writing skills in the country were analyzed. As a result of the analyzes carried out, the approaches, models and tools used to improve writing skills of primary school students were gathered under 3 main themes; stylistic, contextual and affective. Depending on this main theme, using punctuation marks in appropriate places, writing according to the spelling rules, allowing for including visual elements in the writings, arranging the written products, reflecting the imagination in the written products, being able to determine the title suitable for the text content, giving place to thinking skills, story elements, word and sentence richness in the written products, including the techniques and features of expression in the written products, attitude towards writing motivation and self-efficacy sub-themes were created.

Conclusion and Suggestions: When the results of the evaluation made in the light of the research findings are examined in general, the digital story method in

improving the writing skills of primary school students in a formal way; creative story writing activities and mind map and story map methods in content development; It has been concluded that the creative drama method can be used in developing affective (attitude, motivation and self-efficacy) aspects.

Keywords: Writing, Writing Skills, Primary Education

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmada ele alınan problem durumu açıklanmış, araştırmanın amacı ve önemi ortaya konularak, varsayımlar ve sınırlılıklar belirlenmiş ve araştırmayla ilgili temel terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Günümüz dünyasında hayat boyu öğrenen, gelişmeye ve değişime açık olan bireyler yetiştirmek eğitimde amaç olarak belirlenmiştir. Bu amacın gerçekleştirilmesinde dil önemli bir yere sahiptir. Dil bu amacı gerçekleştirirken insanlar arasındaki duygu, düşünce ve bilgi alışverişini sağlayan temel değer olarak değerlendirilir (Oruç, 2016, s. 312). Bu bağlamda dil iletişim aracıdır.

İletişim, kişilerin duygu ve düşüncelerini karşı tarafa sözlü veya yazılı olarak aktarılması olarak tanımlanmaktadır. Bu bakımdan dil, iletişimde araç konumundadır. Çünkü dil, kullanılmadan hiçbir bilgi, duygu ve düşünce tam olarak karşı tarafa aktarılamaz (Yalçın ve Şengül, 2007, s. 752). Genel anlamda iletişim, sözlü ve yazılı olarak ayrılmakta olup insanlar, duygularını ve düşüncelerini ifade etmede dilin dört temel beceri alanını (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanmaktadır. Bu dört temel beceri alanında yer alan ve iletişim sürecinde anlatım biçimi olarak da değerlendirilebilecek yazma becerisi, geçmişten günümüze bilgi aktarımı açısından, diğer bir ifadeyle geçmişle olan iletişim açısından önemlidir.

Yazma becerisi, dinleme, konuşma, okuma gibi dil becerileri ile hafızamızda yer alan bilgilerden yola çıkılarak sözel dilin yazıyla ifade edilmesi olarak tanımlanabilir (Can, 2017, s. 3). Yapılan başka bir tanımda yazma, insanların hayatlarında yaşamış oldukları olayları dilin formal kurallarını dikkate aktarılması olarak ifade edilmiştir (Tarikdaroğlu, 2019, s. 15). Yazma, insanların birbirleriyle iletişim kurarken yeni ve değişik bilgiler öğrenmelerine yardımcı olan araç olarak görülmüştür (Belet ve Yaşar, 2007; s. 70). Başka araştırmada yazma, insanların duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarabilmesi için gerekli simgeleri kurallarına uygun kullanma ve düşünce üretebilme süreci olarak tanımlanmıştır (Akyol, 2000, s. 146). Yazma kavramını daha iyi anlamak için ortaya koyulan aşağıdaki düşünceleri incelemek gerekir:

- Yazma, basit olmayan bir takım zihinsel aktiviteler gerektirir; ancak bazen insanlar fazla çabalamadan yazı yazabilir.
- Yazma süreci planlamanın yanında sezgilerden de faydalanır.
- Yazma etkinliği, sorunlara çözüm bulmayı sağlarken aynı zamanda zihinsel olarak üretim yapılmasında da etkilidir.
- Yaratıcı yazma sürecinde imla kuralları gibi ölçütlere uyma zorunluluğu yoktur.
- Yazma tek başına zihinsel bir aktivite değildir; farklı araçların yardımına da ihtiyaç duyar.
- Yazma, kişinin kendi başına yaptığı bir eylem olarak düşünülebilir; ancak yazı yazan kişi içinde bulunduğu toplumdan da etkilenir (Sharples, 2003, s. 6).

Yukarıdaki yazma kavramı ile ilgili yapılan tanım ve açıklamalara bakılacak olunursa yazmanın bir süreç olduğu görülmektedir. Zihinsel bir süreç ile başlayan yazma etkinliği, düşünce ürünü olmasının yanında dış faktörlerden de etkilenmektedir. Ayrıca yazma becerisi dinleme ve konuşma becerileri gibi olağan bir süreç sonunda edinilmez. Yazma becerisi, okuma becerisi gibi sonradan öğrenilir ve geliştirilir. İlkokul çağından itibaren öğrenilmeye başlanan yazma becerisi, Türkçe dersleri aracılığıyla planlı ve birikimli bir şekilde ilerler. Bu ilerleme kişilerin hayatları boyunca devam eder. İlerlemenin duraksamaması için iyi bir yazma eğitime ihtiyaç vardır. Yazma eğitimi birbirini takip eden ve destekleyen bir şekilde düzenlenmelidir. Bu durumun başka bir ifadesi, yazılı anlatımın tam ve sorunsuz olarak gerçekleşmesi için belli kurallar dahilinde sözcüklerden tümce, tümcelerden paragraf, paragraflardan metin oluşturmak gerekliliğidir (Bağcı, 2015, s.94).

Yazma becerisinin tam anlamıyla kazanılması için dil bilgisinin temel kurallarından başlayarak yazı ile ilgili diğer kavramların öğrenilmesi gerekmektedir. Ancak yazma becerisi için tek başına dilin kuralları ve kavramları yeterli değildir. Yazma süreci aynı zamanda psikolojik ve sosyal bir süreçtir. Kişilerin psikolojik durumu, sosyal olaylar vb. yazma becerisini doğrudan etkilemektedir. Yazma eğitimi sırasında bireylerin hayal gücünü geliştirici etkinlikler düzenlenerek onların zihinsel anlamda gelişimi desteklenmelidir.

Yazma becerisinin gelişimini yalnızca psikolojik veya sosyal faktörler etkilemez. Bu faktörlerin yanında yazma becerisini etkileyen diğer faktörler yazma

etkinliğinde kullanılan yazın türü ve stratejilerdir. Yazma etkinliği, kişilerin içsel sürecinin dışa aktarılması, ifade edilmesi olarak düşünüldüğünde, iç dünyamızda yer alan duygu, düşünceler doğru bir yazın türü ve strateji seçimiyle yapılırsa yazma sürecinin etkililiği doğru oranda artacaktır.

Yazma alanında kullanılan türlere masal, hikâye, roman, makale, deneme, anı, şiir vb. örnek verilebilir. Duygu ve düşüncelerin etkili bir şekilde ifade etmede uygun bir yazın türü seçmek önemlidir. Yazın türlerin etkililiğini ise kullanılan yöntemler, teknikler, modeller en genel çerçevede stratejiler etkilemektedir. Başka bir ifadeyle, kullanılan stratejiler hem yazın türünün etkililiğini hem de yazma becerisini doğrudan etkilemektedir.

Kullanılan stratejilerin yazma becerisi üzerine etkisini inceleyen birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmalardan bir tanesi “Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Etkililiği” adlı çalışmadır. Araştırmanın amacı, kelime ağı yönteminin öğrencilerin yazma becerileri üzerine etkisini belirlemektir. Araştırma sonucunda kelime ağı oluşturma yönteminin yazma becerisinde etkili olduğu tespit edilmiştir (Anılan, 2005, s. 72-73).

2009 yılında yapılan “Dengeli Okuma Yazma Yaklaşımının Türkçe Öğretiminde Uygulanması” adlı çalışma yapılmıştır. Çalışmada uygulanan yaklaşımın yazma becerileri üzerindeki etkisi belirlenmiştir. Araştırma sonucunda dengeli okuma yazma yaklaşımı öğrenciler üzerinde olumlu etki yarattığına ulaşılmıştır (Cavkaytar, 2009, s. 312-313).

2012 yılında yapılan “İlköğretim Yazma Eğitimi Üzerine Yapılan Lisansüstü Çalışmaların Değerlendirilmesi” adlı çalışma yapılmıştır. Çalışmada yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda bilimsel süreç yazma yaklaşımının yazma sürecinde kullanımının olumlu sonuçlar vereceği ortaya çıkarılmıştır (Elbir ve Yıldız, 2012, s. 9).

Yukarıda yazma becerileri üzerine etki eden stratejileri inceleyen bazı araştırmalarda olduğu gibi ilgili yazın incelendiğinde yazılı anlatım becerisini geliştirmede kullanılan stratejilerin yazma becerisine karşı etkisini inceleyen araştırmalar olduğu anlaşılmıştır. Buna karşın bu çalışmaların sonuçlarını karşılaştırma yolu ile inceleyen bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle bu çalışma aracılığıyla, doküman analizi yöntemi ile yazma becerisini geliştirmede kullanılan yazma becerisini geliştirici strateji, yöntem, teknik ve modellerin yazma becerisi üzerine yansımaları ortaya koyulmuştur. Bu çalışma alandaki ilgili kişiler için yazma becerisini geliştirmede

kullanılan yaklaşım, model ve araçların yazma becerisi üzerine yansımaları gösterecektir. Benzer bir doküman analizi araştırmasına alan yazında rastlanılmaması nedeniyle alan yazına katkıda bulunacağı öngörülmektedir. Ayrıca öğretmenler için öğrencilerin yazma becerisini geliştirmede kullanması gereken strateji, yöntem, teknik veya model için fikir verebilecektir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yazma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkököl öğrencilerinin yazma becerilerine yansımalarını betimlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmada aşağıda yer alan alt amaçlara yer verilmiştir:

- Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkököl öğrencilerinin yazma becerilerine biçimsel yönden yansımaları nasıldır?
- Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkököl öğrencilerinin yazma becerilerine içeriksel yönden yansımaları nasıldır?
- Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkököl öğrencilerinin yazma becerilerine duyuşsal yönden yansımaları nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

İnsanların duygularını ve düşüncelerini ifade etmede en önemli araçları konuşma ve yazma becerisidir. Konuşma ve yazma becerileri aynı zamanda insanlar arasındaki iletişim araçlarındandır. Yazının icadıyla kültürler ve medeniyetler arasında iletişim anlamında köprü kurulmuştur. Bu bakımdan yazının geçmiş ile günümüzü bağlama görevi olduğu söylenebilir. Yazının icadıyla gelişmeye başlayan yazma becerisi, konuşma becerisine göre kalıcı bir anlatım biçimidir. Bu açıdan bakıldığında insanın kendini yazıyla ifade etmesi konuşmaya göre daha önemlidir (Duru, 2014, s. 15).

Yazma etkinliğinin planlı ve kontrollü bir süreç olması ve anlatımın güçlü kılınması için konuşmada kullanılan jest, mimik, vurgu gibi öğelerin yerine yazma da noktalama işaretleri başta olmak üzere dil bilgisi kuralları kullanılmaktadır. Yazma becerisinin geliştirilmesi için ön şartlardan birisi temel dil bilgisi kurallarına sahip olmaktır. Temel dil bilgisi kuralları Türkçe dersi aracılığıyla öğrencilere kavratılması

amaçlanmaktadır. Türkçe dersinin amaçlarından bir tanesi de öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmektir. Yazmanın zihinsel bir süreç olduğu düşünüldüğünde sadece dil bilgisi kurallarını bilmek yazma becerisini istenilen düzeyde geliştirmek için yeterli değildir. Sadece öğretici yazılar yazmak, yazma becerisi geliştirmek için yeterli değildir. Önemli olan öğrencilere kendi yaşadıkları ortamdan hareket ederek hayal güçlerini kullanmalarına imkân vermeli, kendilerini ifade etmeleri için onları cesaretlendirmektir (Oğuz, 2017, s. 17).

Öğrencilerin iç dünyasının yazı diline etkili bir biçimde aktarılmasını, duygu, düşünce ve hayallerin yazıya aktarılmasını etkileyen bazı faktörler vardır. Bu faktörlerin başında kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modeller gelmektedir. Çünkü kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modeller yazma becerisini doğrudan etkilemektedir. En basit anlamda bu duruma örnek verecek olursak, bilgilendirici türde bir yazma etkinliği yaparken öyküleyici veya şiirsel bir yöntem kullanmak hem yazının kalitesini olumsuz anlamda etkileyecek hem de yazma becerisinin gelişimine engeller koyacaktır. Bu nedenle, yazma becerisini engelleyici durumları ortadan kaldırmak için kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modeller önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, yazmanın insanlar, kültürler, milletler arasında iletişim aracı olmasının yanı sıra kişilerin duygu, düşünce ve hayal güçlerini kullanarak zihinlerinde canlandırdıklarını dış dünyaya aktarması gibi bir görevi vardır. Hem iletişimin sağlıklı ve kalıcı bir şekilde oluşması hem de iç dünyadaki yansımalarının aktarılması için yazma becerileri geliştirilmelidir. Yazma becerilerini ise kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modeller doğrudan etkilemektedir. İlgili alan yazın incelendiğinde, kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modellerin yazma becerisi üzerine etkisini karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma ile yazma becerilerini geliştirmede kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modellerin etkililiğini doküman analizi yöntemiyle derinlemesine incelenerek değerlendirmesi alan yazındaki bir eksikliği gidermiştir. Ayrıca çalışma sonuçları uygulayıcılara fikir sunmuştur. Hem alan yazındaki eksikliği gidermesi, hem de uygulayıcılara fikir sunması bakımından araştırma önemlidir.

1.3. Sınırlılıklar

1. Araştırmaya ülkemizde Türkçe ve İngilizce olarak yayımlanmış çalışmalar dâhil edilmiştir.
2. Araştırmaya dâhil edilen çalışmalar ilkökul düzeyi ile sınırlıdır.

3. Araştırmaya ilkokul birinci sınıfta yapılan ilk okuma-yazma çalışmaları, ilkokulda özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler ile üstün yetenekli öğrenciler üzerine yapılan çalışmalar dâhil edilmemiştir.
4. Araştırma, yüksek lisans ve doktora tezleri ile makalelerle sınırlıdır.
5. Araştırmaya Türkiye’de 01.01.2010-31.12.2021 tarihleri arasında konuyla ilgili yayınlanmış çalışmalardan Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), Google Akademik ve internet arama motoru, Education Resources Information Center (ERIC), EBSCO üzerinden ulaşılabilen bilimsel çalışmalarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. Kavramsal/Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde çalışmanın kavramsal çerçevesine ve çalışmayla ilgili alan yazına yer verilmiştir. Ayrıca yurt içinde yapılmış ilgili araştırmalar da bu bölümde bulunmaktadır.

2.1. Dil – İletişim İlişkisi

Yüzyıllardır var olan ve toplumlar için vazgeçilmez bir öge olan dil için insanlar arasında anlaşmayı sağlamak için kullanılan bir araçtır şeklinde genel bir tanım kullanılmaktadır. Bu tanım dilin iletişim sürecindeki yerini göstermektedir. Ancak dil ve iletişim arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için dil kavramı için yapılmış diğer tanımlara bakmak gerekir.

Yapılan tanımlardan bir tanesinde dil, insanı diğer canlılardan farklılaştıran, insanı insan yapan kültürel anlamda gelişmiş bir anlaşma aracı olup iletişim ve bilişim için bir yoldur. Dil sayesinde insan geçmişiyle iletişim kurar. Başka bir ifadeyle dil sayesinde insanlar geçmiş toplumlarla ya da içinde bulunduğu toplumun geçmişiyle ilişki kurup, tecrübelerinden yararlanır olarak ifade edilmiştir (Ergil, 1995, s. 159). Dilin işlevleri üzerine yapılan tanımlarda bulunmaktadır. Dilin iki tür fonksiyonu vardı, bunlar iletişime ilişkin “araçsal” ve kimliğe ilişkin “sembolik” fonksiyon veya işlevdir. Dil, kimlik için sembolik anlam taşımasının yanında, dilin asıl işlevi karşılık bilgi, düşünce veya duygu alış verişini yaparak iletişim aracı olmasıdır (Sürmeli, 2015, s.12). Dil, iletişim aracı olmanın yanında duygu ve düşüncelerin ifade edilmesini sağlar, ayrıca toplumlar için vazgeçilmezdir. Farklı toplumlarda, kültürlerde değişik diller kullanılmaktadır. Ancak toplumlar ya da kültürler farklı olsa da dil o toplumdaki sevinçleri ve üzüntüleri ortaya çıkarır. Dil, kişilerin düşüncelerini, sevinçlerini, üzüntülerini, arzularını, umutlarını, hayallerini, hissettiklerini başka insanlara aktarabilmesinde, diğer insanlarla iletişim kurabilmesinde ve kendisini ifade edebilmesinde kullanılan olmazsa olmaz bir kuvvet olarak tanımlanabilir (Karacan, 2012, s. 15).

Dil konusunda yapılan çalışmalarda birçok düşünür dilin tanımı hakkında farklı tanımlamalar yapmıştır. Yapılan tanımlardan ortaya çıkan iki önemli husus tespit edilmektedir. Bunlardan birincisi dil için ortak bir tanım yapılamamasıdır. İkincisi ise

dilin iletişim sürecinde kullanılmasıdır. Dil ile iletişim arasında yakın bir ilişki olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Ancak bu ilişkiyi anlayabilmek iletişim ile ilgili yapılan tanımların da incelenmesi önemlidir.

İnsanın kendi duygu ve düşüncelerini başka bir kişiye aktarması olarak tanımlanan iletişim, insanoğlunun vazgeçilmezidir. İnsanoğlu için vazgeçilmez bir olgu olan iletişim, toplumun her alanında kişilerin, toplumun diğer üyeleriyle ilişkilerini, iş hayatındaki başarısını, aile ve sosyal hayatındaki sevinçlerini ya da üzüntülerini etkilemekte olup insanın biyolojik bir varlıktan sosyal bir varlığa dönüşmesini sağlar (Kumtepe ve Küçük, 2015, s. 6). Sosyal bir varlık olarak insan, kendini başka bir kişiye anlatma ihtiyacı hisseder. Bu ihtiyacını iletişim olgusuyla giderir. Bu bağlamda iletişim, kişilerin birbirleriyle anlaşabilmesine, kabul görme ihtiyacının karşılanmasına, öğrenme isteğinin ve ihtiyacının giderilmesine, başka insanlarla sosyalleşmesine olanak sağlayan ve ayrıca kişinin iç dünyasını dışa aktardığı, başka bir deyişle kendisini başkaları için anlaşılabilir hale getirilmesini sağlayan süreçtir (Erdoğan, 2018, s. 1). Genel bir tanımlamayla iletişim, bireylerin tecrübeleriyle oluşan düşüncelerini, duygularını karşı taraftaki kişiye çeşitli yollarla iletme sürecini temel almaktadır (Kuyumcu, 2017, s. 1).

Yukarıdaki tanımlarda görüleceği üzere, iletişim insanlar arasındaki ilişkiyi etkileyen bir kavramdır. İletişim insanların düşüncelerini, hislerini, önyargılarını olumlu ve olumsuz bir yönde etkilemektedir. İnsanın hem iç dünyasını hem de dış dünyasını etkileyen iletişim süreci sağlıklı bir şekilde tamamlanmalıdır. İletişimin sağlıklı bir şekilde kurulabilmesi için anahtar kavram dildir. Çünkü iletişim sürecinde kullanılan dil, karşı taraftaki bireyin mesajı, söylenenleri, ifadeleri anlamlandırmasını, anlamasını otomatik olarak etkilemektedir. Bu etki iletişim süreciyle doğrudan ilişkili olmasının yanında iletişimin türleriyle de ilişkilidir. İletişimin iki veya daha fazla birey arasında oluşan bir süreç olduğu düşünülürse bireyler arasındaki sözlerin, düşüncelerin, ifadelerin karşılıklı çözümlenmesi dil sayesinde, diğer bir ifadeyle iletişimde çözümlenmeyi sağlayan araç sayesinde gerçekleşir. Bireyler içinde yaşadığı toplumla iletişim kurmak için bu aracı kullanmak zorundadır (Doğan, 2016, s. 15).

İletişim sürecinde her zaman sözel bir dil kullanılmak zorunda değildir. İletişim karşılıklı konuşma ya da diyalog şeklinde gerçekleşebileceği gibi sözel olmayan yazılı veya şekil, sembollere dayanan bir dil kullanılarak da gerçekleşebilir. Bu durum iletişim farklı şekillerde oluşabileceği gerçeğini doğurmuştur. Bu noktada iletişimin türlerine değinmek gerekir.

2.2. İletişim Türleri

İletişim kullanım amaçlarına göre çeşitli isimlerle alt gruplara ayrılmıştır. Alt gruplara ayrılmasının temel sebebi ayrıntılı olarak incelemektir. Genel olarak iletişim, sözel, sözel olmayan ve yazılı olmak üzere incelenebilir.

2.2.1. Sözel İletişim

Duygu ve düşüncelerin sembollerle anlatılma sürecinde ya da konuşma, dinleme, düşünme ve yazma sürecinde sürekli dil kullanılır. Sözel iletişimde mesajı veren kişi konuşma becerisi konusunda başarılı olmak zorundadır. Çünkü iletilmek istenen mesajın karşı tarafa etkili bir şekilde aktarılması konuşma becerisiyle, sözlü iletişimle ilişkilidir (Akçayığit, 2016, s. 30).

Sözel veya sözlü iletişim toplum içindeki ilişkileri yakından etkiler. Bu ilişkilere olumlu yönde etki göstermesi için sözel iletişimin etkililiği de önemlidir. Karşı taraftaki kişiye verilmek istenen mesajın etkili bir şekilde iletilmesi sözel iletişimi doğrudan etkilemektedir. Sözel iletişimi etkileyen bazı hususlar bulunmaktadır. Bunlardan birincisi ses tonudur. Ses tonu kızgınlık, mutluluk gibi sevinç duygularını ifade etmede büyük kolaylık sağlar. Ayrıca iletişim alanındaki uzmanlar, sıradan bir ses tonu yerine sesin yüksek ve alçak ses tonunun birlikte kullanılmasının etkili olduğunu belirtmektedirler. Sözlü iletişimi etkileyen bir diğer husus ise vurgudur. Vurgu, konuşurken veya sesli okurken bazı kelimelerin ya da hecelerin şiddetli ve baskılı biçimde olmasıdır. Vurgu sayesinde iletilmek istenen mesaj daha etkili duruma gelir. Sözlü iletişimi etkileyen hususların sonuncusu konuşma hızıdır. Etkili bir konuşma yapmak için çok fazla kelime kullanılmamalı, konuşmanın hızı iyi ayarlanmalıdır. Aksi durum iletişimin etkisini azaltacaktır (Aydın, 1994, s. 38).

Sözlü bir iletişimde olumlu ya da olumsuz etkileyen hususlar vardır. Bunun dışında sözlü iletişimin avantajları ve dezavantajları vardır. Bunlar sırasıyla şu şekilde özetlenebilir:

Avantajları:

- Mesajın anlaşılma düzeyi kontrol edilebilir.
- Soru sorma durumu kullanılabilir.
- Kişinin verdiği cevaplar denetlenebilir.
- Anlaşılmayan durumlara açıklık getirilebilir.
- Aynı anda geri dönüt verilebilir.

Dezavantajları:

- Konuşma sırasında söylenen bir kelimenin karşı taraftaki kişi farklı anlayabilir.
- Resmi kanallarla kurulan iletişim için uygun değildir.
- Mesajın unutulma, değişme durumu oluşabilir (Sönmez, 2016, s. 15-16).

2.2.2. Sözel Olmayan İletişim

İnsan sözel olmayan unsurlar kullanarak da iletişim kurabilir. Sözel olmayan iletişim olarak adlandırılan bu durumu tam anlamıyla tanımlayacak olursak, kelime kullanmadan yapılan iletişimdir. Bir başka tanımlama ise iletişimde doğal olarak yer alan sesteki farklılıklar, bedensel duygu ifadeleri gibi kodlar olarak ifade edilmiştir (Yüksel, 2015, s. 181).

Sözel olmayan iletişimde kişiler gözleriyle, yüz hareketleriyle sözlü ifadeleri destekleyebilir. Duygu ve düşünceleri somutlaştıran bazı hareketlerle sözsüz iletişim kurabilir. Kullanılan vücut hareketleri iletişimi kolaylaştırmaktadır. Sözel olmayan iletişim sürecinde kullanılan bazı temel vücut hareketleri vardır. Bu durum sözel olmayan iletişim sürecindeki temel fonksiyonlar olarak ifade edilebilir:

- Beden hareketleriyle onay verme
- Beden hareketleriyle söylenenin tersini ifade etme, onay vermeme
- Durumu bedensel hareketle anlatma
- Gözleri kullanarak ifade bulma
- Söyleneni beden hareketleriyle destekleme (MEB, 2011, s. 40).

Yukarıda sıralanan fonksiyonlar sözel olmayan iletişimde kullanılmaktadır. Kullanılan beden hareketlerini çeşitli faktörler etkilemektedir. Beden dili elemanları yaş, tecrübe, çevre gibi çeşitli faktörlerden etkilenerek gelişme göstermektedir (Berk, 2017, s. 28).

2.2.3. Yazılı İletişim

İnsanların duygu ve düşüncelerini karşı taraftaki kişi veya kişilere yazılı bir biçimde aktarmasıyla oluşan iletişim çeşidinin adı yazılı iletişimdir. Yazılı iletişim yazının icadı ile ortaya çıkmıştır ve günümüzde teknolojinin gelişmesiyle beraber çeşitli araçlarla yazılı iletişim gerçekleşmektedir. Günümüzde kullanılan yazılı iletişim

araçlarına kitaplar, gazeteler, sosyal medya uygulamaları örnek verilebilir (Kılıç, 2014, s. 19).

Yazılı iletişim sözlü veya sözlü olmayan iletişim türlerine göre temel farklılığı kalıcılıktır. Yazılı iletişim sayesinde geçmişten günümüze bilgi aktarımı sağlanmaktadır. Başka bir deyişle geçmiş ile iletişim kurarız. Yazılı iletişimin sözlü ve sözlü olmayan iletişim türlerine göre bir diğer farklılığı hata oranını en aza indirmesidir. Çünkü düşüncenin ürünü olan yazı ile iletişim kurulmaktadır. Yazı ile iletişim gerçekleşebilmesi için okuma, yazma ve yazılanı anlayabilme becerilerine, genel anlamda temel dil becerilerine sahip olunması gerekir. Temel dil becerileri ile anlatılmak istenen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileridir. Sözlü ve sözlü olmayan iletişimde dinleme ve konuşma becerilerine sahip olmak yeterlidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde yazılı iletişimin daha karmaşık, zihinsel olarak yoğun bir çaba gerektiren, öğrenilmiş bir iletişim türü olduğu ve yazma becerisini geliştirdiği söylenebilir. Yazma becerisi ile yazılı iletişim ilişkili kavramlardır. Yazılı iletişimin gerçekleşebilmesi için yazma becerisine sahip olmak gerekir.

2.3. Yazma Becerisi

Dil becerileri arasında yer alan dinleme ve konuşma planlı ve programlı bir eğitimle kazanılmaz. Bu açıdan değerlendirildiğinde okuma ve yazma çaba gerektirmektedir. Okuma ve yazma becerileri hedefleri önceden belirlenmiş eğitim ortamı etkinlikleri ile sağlanmakta olup yazma becerisinin kazanılması diğer dil becerilerine göre süreçsel açıdan farklılık göstermektedir (Göçer, 2015, s. 15). Dilin dört temel ögesi genel olarak değerlendirildiğinde yazma konuşma, okuma ve dinlemeden daha fazla çaba gerektiren, bireyin zihinsel olarak yapılandırma yaptığı bir süreç olduğu söylenebilir (Demirbağ, 2011, s. 13).

İnsanlar duygularını, düşüncelerini, hayallerini zihninde yapılandığı cümlelerle anlatmak ister. Kendini anlatmada, ifade etmede kişinin kullanabileceği en uygun yöntem yazılı anlatım olmalıdır. Yazılı anlatımın istenilen düzeyde olması ise yazma becerisi ile alakalıdır. Yazma becerisinin doğuştan kazanılan bir özellik olmadığı düşünülürse, gelişimi bazı faktörlere bağlıdır. Bu faktörlerin başında bireylerin temel dil bilgisi kurallarına sahip olması gelir. Daha sonra bu temel üzerine yazma becerisini geliştirici etkinlikler inşa edilmelidir. Bu tarz etkinliklerle öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri sağlanır. Buna paralel olarak öğrencilerin zihinsel becerileri de gelişir ve öğrenme kalıcı hale gelir (Raimes, 1983, s. 3).

Yazma becerisi geliştirilmesi zor bir beceridir. Bu becerinin gelişmesi için Türkçe dersi kapsamında etkinliklere yer verilmektedir. Etkinliklerin nasıl olması gerektiğine dair bazı görüşler ortaya atılmıştır. Yazma becerisinin gelişmesi için yapılan etkinliklerde uyulması gereken bazı ilkeler aşağıda sıralanmıştır:

- Yazma, bir ders olarak işlenmelidir.
- Öğrencilerin yazacakları konularda kendi kelime dağarcıklarını ve görüşlerini kullanmaları desteklenmelidir.
- Öğrencilerin mevcut durumlarına veya yaşamlarına uygun konu seçimi yapılmalıdır.
- Öğrencilerin yazdıkları yazılara geri bildirimde bulunulmalıdır.
- Öğrenciler yazma etkinlikleri konusunda motive edilmelidir (Demirel ve Şahinel, 2006, s. 111-112).

Ülkemizde yazma beceri alanının gelişmesi için ayrı bir ders yapılmamaktadır. Türkçe dersi kapsamında yazma alanı ile ilgili etkinlikler yapılmaktadır. Bu etkinlikler ise Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki amaçlar doğrultusunda planlanmaktadır. Kazanımlar, öğrencilerin hayal güçlerini geliştirerek dil bilgisi kuralları eşliğinde kendilerini ifade edebilmeleri hedeflenmiştir. Kendini ifade edebilme şekilleri şiirsel, bilgilendirici, öyküleyici gibi çeşitli türlerde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin çeşitli türlerde yazı yazabilmeleri için farklı yazma strateji, yöntem, teknik ve modelleri kullanmaları amaçlanmıştır. Ayrıca kazanımlar arasında “Yazma stratejilerini uygular.” şeklinde kazanım yer almaktadır. Hem böyle bir kazanımın programda yer alması hem de öğrencilerin farklı strateji, yöntem, teknik ve modelleri kullanmaları amaçlanması onların yazma becerilerini olumlu yönde geliştireceği şeklinde yorumlanabilir. Bu yorum çerçevesinde ortaya çıkan sorulara cevap bulabilmek için birçok araştırma yapılmıştır. Daha açık bir ifadeyle kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modellerin yazma becerisi üzerine etkisini araştıran birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda geçen yazma alanında kullanılan strateji, yöntem, teknik ve modelleri aşağıda yer almaktadır.

2.4. Yazma Becerisinde Kullanılan Yaklaşım, Model ve Araçlar

2.4.1. Ürün Temelli Yaklaşım

Bu yaklaşıma göre yazma, kişilerin konuyla ilgili bilgilerini kağıda dökmesi olarak görülmekte olup yazmayı “bilgi aktarımı” şeklinde ifade edilmektedir (Tabak ve Göçer, 2013, s. 149). Öğrenciler imla kurallarına uyma, noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma, kelime kullanımı, biçimsel açıdan düzenlemeyi sağlama gibi teknik kriterlerle değerlendirir (Oral, 2002, s. 21). Ortaya çıkan yazma ürünü, önceden kuralları belirlenmiş kıstaslara göre belirli bir zaman diliminin sonunda oluşur (Ülper, 2008, s. 40).

Ürün temelli yaklaşımda süreçten daha çok yazma ürününe önem verilir. Sınıf ortamında öğretmen yazma ürününün noksansız olması için öğrencilere uyarılarda bulunur. Ürün temelli yaklaşıma göre uygulanan dersler sonucunda öğrencilerde oluşan izlenimler şu şekilde sıralanmıştır:

- Yazma etkinliği, öğretmenlerin yazılan yazıları kontrol etmeleri için gerçekleştirilir ve yazılan yazılarda biçimsel boyut daha önemlidir.
- Yazma etkinliği, kurallı olmak zorundadır; yazma etkinliğinde okuyanların önem derecesi azdır.
- Yazma etkinliğinde, öğretmenler değerlendirmede kullanmak üzere ev ödevi vermek zorundadır.
- Yazma etkinliği öğrencilerin kaygı düzeyini arttırır (Ergenç, 2009, s. 70).

2.4.2. Süreç Temelli Yaklaşım

Sürece dayalı yapılan yazma, okul dışındaki zamanlarda gelişebilen, çeşitli materyalleri kullanarak farklı yöntemlerle süreç sonunda bir ürünün ortaya çıktığı bir etkinliktir. Bu süreçte öğretmen, yazma öğretimini planlayan, öğrencilerin yazma becerilerini geliştiren çeşitli etkinlikler düzenleyen, öğrenciyi yardım eden kişidir. Öğretmenin yol gösterici konumda olması öğrenci kaygısını azaltmayı ve ürünün içeriğine önem verilmesini sağlamaktadır (Akbaba ve Ayaz, 2017, s. 346).

Sürece dayalı yazma eğitiminde eylemler sıralı bir şekilde gerçekleşirken nihai amaç öğrencilerin metin oluşturmada gerekli yeterliliğe sahip olmasıdır. Öğrenciler yazma eylemi öncesinde duyuşsal açıdan kendilerini hazır hissetmelidir. Yazma sürecinin başından sonuna kadar öğretmenin görevi öğrencilere yardımcı olmak ve yol

göstermektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin yazmaya yönelik korkularını azaltıcı etkinlikler düzenlemelidir. Etkinlikler sırasında öğrenciler arasında bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılan etkinlikler sonunda ortaya çıkan yazma ürününde içeriksel nitelik biçimsel nitelikten daha önemli olmalıdır. İçeriksel açıdan nitelikli ürünler ortaya koyulması amaçlanırken öğrencilerin yazmadan hoşlanmaları ve bunu alışkanlık haline getirmeleri son derece önemlidir (Coşkun, 2007, s. 55-56).

Süreç temelli yazma yaklaşımında öğrenciler planlamaya, taslak oluşturmaya ve gözden geçirmeye teşvik edilirken yazma konusunda sorumluluk alma düzeyleri geliştirilir. Sorumluluk alma düzeyi gelişen öğrencilerin yazma sürecinde aktif konuma geçerler. Bu durum işbirliği içerisinde yazma ortamının oluşmasına kaynaklık ederken yazma sürecinin kaliteli olmasını sağlar (Graham & Karin, 2011, s. 397). Süreç temelli yaklaşım ile planlanan bir yazma sürecinin sahip olması gereken özellikler Tablo 2.1’de gösterilmiştir (Raimes, 1983, s. 6):

Tablo 2.1.

Süreç Temelli Yaklaşım İle Planlanan Yazma Sürecinin Bileşenleri

Amaç	Yazma çalışmalarının amacı
Konu	Bahsedilen olay/olgu/kişi
Mesaj – İleti - Tez	Okurlar
Biçimsel Boyut	Sözcük-tümce ilişkisinin birbirleriyle bağlantısı ve uyumu
Plan	İçeriğin düzenli olarak verilmesi
İmla/Noktalama	Kurallara uygun bir biçimde yazma
Yazım Aşaması	Üzerinde durulan çalışmanın yazıya aktarılması

Süreç temelli yazma yaklaşımıyla oluşturulan bir yazma etkinliğinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve tamamlanabilmesi için yukarıda yer alan bileşenler kullanılmalıdır. Bu bileşenlerin kullanılması yazma süreci sonunda ortaya çıkan ürüne direkt etki edecektir. Bu etkinin kaliteli olması için ortaya çıkan ürüne odaklanmak yerine süreçte meydana gelen değişimlere önem verilmelidir (Çakır, 2003, s. 33).

2.4.3. Yaratıcı Yazma

İnsanların gözlemlerinden elde ettikleri bilgileri yaratıcılığını kullanarak değişik bir biçimde yazması yaratıcı yazma olarak ifade edilmektedir (Bulut, 2012, s. 69). Yaratıcı yazma, öğrencilerin baskıdan uzak olduğu ve düşüncelerini rahatça ifade edebilecekleri bir ortamda gerçekleşir (Maltepe, 2006, s. 42). Yazma etkinliğinde yaratıcılığın katılması önemlidir. Yazmada yaratıcılığın kullanılması farklı bakış açılarının kağıda dökülmesini sağlar.

Yaratıcı yazma, diğer yazma yöntemlerinden farklı olduğu taraflar vardır. Bunların başında öğrenciyi özgür bırakması ve yazma sürecinde öğrencinin kendini rahat hissetmesi gelmektedir (Et ve Dilber, 2022, s. 292). Yaratıcı yazmanın diğer yazma yöntemlerinden farkını daha iyi anlamak için biçimsel yazma ile arasındaki farkları incelemek gerekir (Temizkan, 2010, s. 630):

Tablo 2.2.

Yaratıcı Yazma İle Biçimsel Yazma Arasındaki Farklar

	Biçimsel Yazma	Yaratıcı Yazma
İçeriksel Boyut	Realist	Hayali
İzleyen	Özgül	Genel
Hedef	Öğretmek	Hoş vakit geçirmek
Yazı Dili	Formal	Betimleme
Kitle	Genele hitap eden	Özele hitap eden
İfadeler	Özel ifadeler	Anımsatma
Düzenleme	Sistemli	Bireysel isteğe göre

Yaratıcı yazma sürecinin sahip olduğu bazı ilkeler vardır. Bu ilkelere göre hazırlanan yaratıcı yazma etkinliklerinin temel amacı, öğrencileri sıkıcılıktan, kendini tekrarlayan yazılar yazdırmaktan kurtulmalarını sağlamaktır (Başkök, 2012, s. 20).

Öğrenciler için yaratıcı yazma anlayışıyla hazırlanacak bir yazma programında aşağıdaki ilkeler yer almalıdır:

- Öğrenciler dili, dillerle ilgili deneyimler yoluyla öğrenirler. Yaratıcı yazma yaklaşımında, öğrenciler okurken, yazarken ve kendilerinin ya da başkalarının yazılarını tartışırken yazma süreci, unsurları ve kuralları hakkında bilgi edinirler.
- Yaratıcı yazma yaklaşımı, düşüncelere ve anlama odaklanmalıdır. Yaratıcı yazmada öğrenciler düşüncelerini kendileri keşfeder ve ifade eder. İfade edilen düşünceler çeşitli şekillerde ortaya koyulabilir ve öğrencilerin bakış açılarını yansıtır.
- Dilin kullanımıyla ilgili yapılan tartışmalar kurallardan daha çok anlamın nasıl ortaya çıkarıldığı üzerine olmalıdır.
- Yazma becerilerinin gelişimi için öğrencilerin iyi birer okuyucu olması gerekir. İlgiilerini çeken yazarları okuyarak kendi yazıları için ilham edinirler.
- Öğretmenler yol gösterici konumda olmalı, öğrencilere yazma sürecinde anlayışlı davranmalıdırlar.
- Öğrencileri yazmaya güdülemek için yazma konularını kendi ilgilerine göre belirlemeleri için fırsat verilmelidir.
- Yazma öncesi yapılan etkinliklerde öğretmenler öğrencilere çeşitli seçenekler sunmalıdır.
- Yaratıcı yazma, öğrencilerin hayallerinin dışa vurulması ya da kağıda aktarılması olarak ifade edilmelidir. Öğrenciler bu sayede kendi iç dünyalarını okurlara sunma fırsatı bulurlar.
- Yaratıcı yazma süreci sonunda ortaya çıkan yazma ürünleri sınıftaki diğer öğrencilerin düşünceleri ile değerlendirilmelidir. Bu şekilde yazma ürününde eksik noktalar ortaya çıkarılabilir.
- Yaratıcı yazma sürecinde öğretmen öğrencileri ile birlikte yazmalıdır. Bu durum kendi yazma becerilerine katkı sağlamanın yanı sıra öğrencilerini daha iyi anlamasına fırsat sağlayacaktır (Secondary Level English Language Arts Curriculum Reference Committee, 1998, s. 3-4).

2.4.4. 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli

Bu model, etkili yazı öğretiminde değerlendirme aracına ihtiyaç olması üzerine geliştirilmiştir. Geliştirilme sürecinde öğrencilerden toplanan yüzlerce yazılı anlatım örneği incelenmiş olup yazılanlar arasında ortak özellikler tespit edilmiştir. Culham (2003) ve Spandel (2005) tarafından yapılan araştırmalarda yazmanın yedi temel özelliği olarak ifade edilen bu özellikler, “6+1” şeklinde formüle edilmiştir. Bunlar sırasıyla şu şekildedir:

- **Düşünceler:** Yazıda verilmek istenen fikir.
- **Düzenleme:** Yazıda yer alan düşüncelere yer ver veren, yazının içeriğini oluşturan bölüm.
- **Anlatma Biçimi:** Yazıyı yazan kişinin konuya ilişkin duygu ve düşüncelerini kendine has cümlelerle kağıda aktardığı kısım olarak ifade edilir.
- **Sözcük Seçimi:** Yazıyı oluşturan sözcükler ne kadar etkili olursa anlatım da o kadar etkili olur.
- **Cümle Akıcılığı:** Yazıyı oluşturan cümleler birbirleriyle uyumlu olmalıdır.
- **Dil Bilgisi:** Yazıdaki anlamı güçlendirmek için kurallara uyarak yazmak gerekir.
- **Sunuş:** Sayfadaki görünümüdür (Akt. Özdemir, 2014, s. 44-45).

Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede sürece odaklanan bir model olan bu anlayış, yazının niceliğinden çok niteliğine önem vermektedir. Öğrenciler yazma sürecine aktif olarak katılırlar. Bu modelin en önemli özelliklerinden biri de öğretimin zamana bağlı olmayıp ölçütlere bağlı olmasıdır. Bir öğretim aşamasında diğerine geçiş yapılabilmesi için öğrencilerin öğretilen aşamadaki ölçütleri yerine getirmesi gerekmektedir. Ölçütler yerine getirilirken öğrencilerin bağımsız yazması desteklenir. Yapılan bu açıklamalar ışığında değerlendirme yapıldığında yazma öğretimi açısından etkili bir model olduğu görülmektedir.

2.4.5. 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli

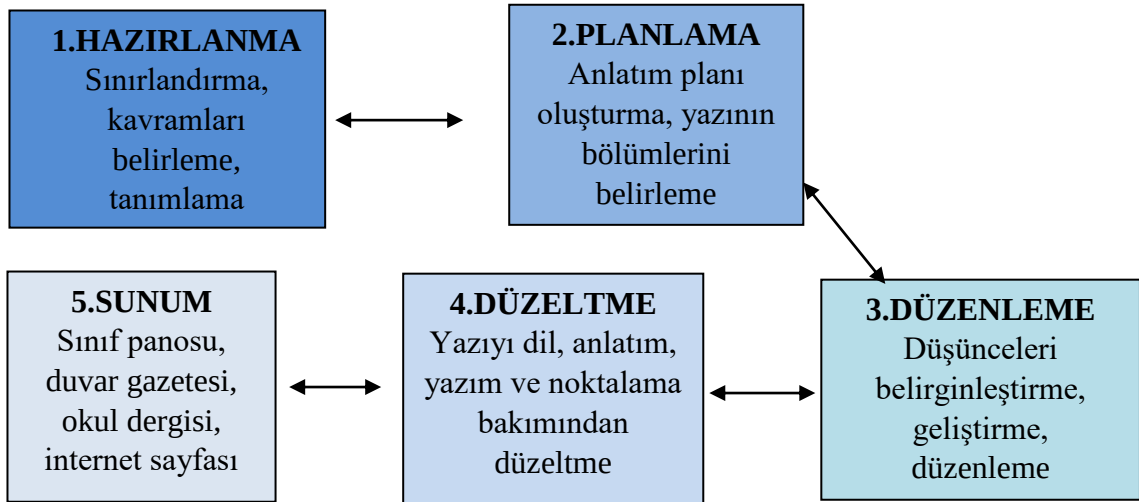
Bu model yazma etkinliğinde sürece odaklanmaktadır. Yazma süreci boyunca öğretmen, öğrenci ile iş birliği içinde çalışmaktadır ve öğrenciler için yol gösterici konumundadır. Yazma süreci aşamalar halinde planlanır ve aşamalar arasında ileriye ya

da geriye doğru ilişki söz konusudur. Süreç sonunda ortaya çıkan yazma ürünü için öğrenciye dönüt verilerek eksikliklerinin tamamlanması istenebilir (Karatay ve Aksu, 2017, s. 317).

Bu modelde öğretmenler ile öğrenciler yazma süreci aşamalarını birlikte planlayıp yürütmektedir. Yazma çalışmaları beş aşamada gerçekleşmekte olup bu aşamaların ilk dördü birbirleriyle bağlantılıdır. Beşinci aşamada öğrenciler süreç sonunda ortaya koyduğu ürünü başkalarıyla paylaşır ve bu aşamada paylaşmayı etkili kılacak etkinlikler yapılmaktadır. Yazma sürecinde en çok plan aşaması üzerinde duran 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli'nin işleyiş sürecini daha iyi anlamak için aşağıdaki Şekil 2.1'i incelememiz gerekir (Karatay, 2011, s. 1036).

Şekil 2. 1.

Modelin İşleyişi (4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli)

2.4.6. Eleştirel Yazma

Eleştirel yazmanı ön şartı eleştirel düşünme becerisine sahip olmaktır. Bu beceri, etkinlikler aracılığıyla geliştirilebilir. Eleştirel yazmanın tam anlamıyla gerçekleşebilmesi için öğretmenler, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirici etkinlikler düzenlemeli, öğrencileri eleştirel düşünmeye sevk etmeli ve onlara rehberlik etmelidir. Eleştirel yazma sürecinin planlanıp sağlıklı bir şekilde yürütülmesinden birinci derecede sorumlu olan kişi öğretmenlerdir. Bu sebeple öğretmenler eleştirel okuryazarlık yeterliliğine ve becerisine sahip olmalıdır (Karabay, 2013, s. 1731).

2.4.7. Güdümlü Yazma

Güdümlü yazma sürecinde temel amaç, öğrencilerin cümle oluştururken kurala uygun, kontrollü davranmalarıdır (Arslan ve Klıcıc, 2015, s. 171). Güdümlü yazma çalışmaları ile öğrenciler, öğrendikleri sözcük ve cümle yapılarından kuralına uygun, anlam açısından birbirini tamamlayan yazılar oluşturabilir (nsal, 2008, s. 55). Sınıf içinde uygulanabilecek diğerk güdümlü yazma çalışmaları ise şunlardır:

- **Dikte Yapma:** ğrencilerin dinledikleri metni olduğu gibi yazıya geçirmeleridir.
- **Dikteli Kompozisyon:** ğrencilerin metnin tamamını dinledikten sonra yeniden yazmalarıdır.
- **Not Alma:** ğrencilerin metnin kendilerine önemli gelen noktaları kısa ve öz şekilde not alır.
- **z Yazma:** ğrencilerin belirli sınırlarla bir metnin aslını yansıtan yeni bir metin yazmalarıdır.
- **Anahtarları Bulma:** Metinde yer alan temel düşünceyi ortaya çıkaracak kavramların listelenmesidir.
- **zetleme:** Bir metnin anlam bütünlüğü bozulmadan kısa ve öz olarak öğrencilerin kendi cümleleri ile yeniden yazılmasıdır (nsal, 2008, s. 55-56).

2.4.8. Serbest Yazma

Serbest yazma çalışmalarında önceden belirlenen bir konu öğrencilere verilmez. Bunun yerine öğrenciler hoşuna giden ya da ilgilendikleri konuları, duygu ve düşüncelerini ifade edecek şekilde ve yazım kurallarına uygun şekilde kâğıda döker (Aktaş ve Gündüz, 2004, s. 106-107). Serbest yazma çalışmaları sınıf dışında da uygulanabilir. Bu sebeple öğrenciler okul dışında yaptıkları yazma çalışmalarını sınıfta arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle paylaşır. Sınıf ortamında yapılan paylaşımların öğrencilere zgven kattığı söylenbilir (Sever, 2013, s. 27-28).

2.4.9. Kontrollü Yazma

Kontrollü yazmanın konuları öğrenciler tarafından belirlenmez. Öğretmen tarafından belirlenen yazma konusu, öğrencilerin bir mekanı veya küçük olayları anlatabileceği gibi bir olayı tasvir edebilir, bir duyguyu anlatabilir (zdemir, 2011, s.

23). Öğrencilerin sınıf içinde yapabilecekleri kontrollü yazma alıştırmaları aşağıdakiler örnek verilebilir:

- Tümcede yer alan sözcüklerin yerlerinin değiştirilerek yazılması,
- Kurallı veya devrik olarak yazılan cümleyi tam tersi şeklinde yazma,
- Örneklerden yola çıkarak benzer bir metin oluşturma,
- Karışık şekilde verilen kelimelerden tümce ve paragraf oluşturma,
- Sorular üzerinden metin oluşturma,
- Yarısı verilmiş bir metnin devamını yazdırma (Demirel ve Şahinel, 2006, s. 113-114).

2.4.10. Kümeleme (Clustering) Yöntemi

Kümeleme (Clustering) yöntemi, öğrencilerin bir anahtar kavram çerçevesinde düşünerek o anahtar kavram ile başka kavramlar arasında bağlantı kurmalarını, ardından yazdıkları metni planlayarak oluşturma temeline dayanır (Alar, 2018, s. 12). Bu yöntemde serbest çağrışım çok önemlidir. Çünkü anahtar kavram ile duygu ve düşüncelerin çağrıştırdığı diğer kavramlar birbiriyle ilişkilendirilir. Kümeleme yapan kişinin anahtar kavramla çağrışım yapan diğer tüm kavramları yazarak birbirleriyle bağlantı kurar (Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005, s. 71). Kümeleme yöntemini uygularken dikkat edilmesi gereken hususlar sırasıyla şu şekildedir:

- Konuyla alakalı temel kavramların belirlenmesi,
- Temel kavramlarla alakalı diğer kavramların belirlenmesi,
- Belirlenen tüm kavramlar arasında gerekli olanların belirlenmesi,
- Kullanılmaya karar verilen kavramlar kullanılarak cümlelerin oluşturulması,
- İçeriğe uygun metin oluşturma (Aydın, 2017, s. 22).

2.4.11. Ders Günlüğü

Öğrencilerin kendi öğrenmelerini izleyebilmelerini sağlayan bu yöntemde, öğrenciler kendi öğrenmelerinden birinci derecede sorumlu olurlar. Bu sorumluluğu yerine getirebilmek için yaptıkları çalışma etkinliklerini yazıya aktarmada ders günlüklerini kullanırlar (Uslu, 2009, s. 65). Ders günlüklerinin kullanımına ilişkin ilkeler 2000 yılında Ajello'nun yaptığı çalışmada şu şekilde sıralanmıştır:

- Öğretmenlerin öğrencilerle bireysel anlamda iletişim kurmasına olanak tanır.
- Yazarak ve görseller kullanılarak öğrencilerin iletişim kurmasına imkan tanır.
- Öğrencilerle birebir olarak ilgilenme, geri bildirim verme ve kişiye özel öğrenimlerini hazırlama fırsatı sunar.
- Öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimini izlemede kalıcı ürünlerin elde edilmesine olanak sağlar. (Akt. Can, 2017, s. 24).

2.4.12. Not Alma

Belirlenen içeriğe uygun olarak bireyin zihninde oluşan kavramların akılda kalıcı olarak kağıda aktarılmasıdır (Anılan, 2005, s. 35). Not alma tekniğinde öğrenci üzerinde çalışılan metni hızlıca gözden geçirerek başlıklara ve resimlere dikkat ederek metin hakkında genel bir fikir elde edilir veya temel fikri merkeze alarak bir düşünce haritası oluşturur (Sever, 2013, s. 29). Bu tekniğin öğrencilerin gelişimine önemli bir katkısı vardır. Çünkü bu teknik, etkili bir anlamlandırma stratejisidir ve öğrencilerin dikkatlerini konuya yoğunlaştırma ve hatırlama düzeylerini artırma gibi faydaları vardır (Şahin, Aydın ve Sevim, 2011, s. 30).

2.4.13. Özet Çıkarma (Özetleme)

Özet çıkarma ya da özetleme kavramı, okunan bir yazının kişinin kendi cümleleriyle daha kısa bir şekilde yeniden yazılma eylemidir. Bu eylemi gerçekleştirmek yazma becerilerine katkı sağlamaktadır. Bir metni daha kısa bir metne dönüştürme eylemini gerçekleştirebilmek için hem anlama hem de anlatma becerilerini birlikte kullanmak gerekir (Ülper ve Karagül, 2011, s. 145).

Özetleme, not alma tekniği ile birlikte kullanılmaktadır. Özetleme ve not alma birbirini takip eden aşamalar olarak düşünülmelidir. Öğretmenler iki tekniği de kullanmaktadır. Öğrencilerin okudukları/dinledikleri bir metni anlamaları ya da anlamlandırmaları ve konu sonunda öğrenmelerini değerlendirmelerini sağlamak nedenleriyle öğretmenler özetleme tekniğine başvururlar. Ancak öğrencilere özetleme yaptırmanın nedenleri bunlarla sınırlı değildir. 1998 yılında Kiewra ve Dubois tarafından yapılan bir çalışmada öğrencilere özet yaptırmanın nedenleri şöyle sıralanmıştır:

- Özet yaparak öğrenme etkili bir öğrenme yöntemidir.
- Ders çalışmada yapılan özetler geriye dönük olarak kullanılabilir.
- Öğrenmede eksik olan noktaların tespit edilmesinde yapılan özetler kullanılabilir.
- Yapılan özetler öğrenciler arasında değiştirilerek bilgi paylaşımı yapılabilir.
- Yazılı değerlendirmelere hazırlanmada özetleme yöntemi önemli bir yoldur (Akt. Belet, 2005, s. 35).

2.5. Konuyla İlgili Yapılan Araştırmalar

2000 yılında “Drama Yönteminin İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Öykü Yazma Becerilerine Etkisi” adlı çalışmada 5. sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerileri üzerinde; drama yönteminin geleneksel yöntemle göre etkisi kıyaslanmıştır. Araştırma drama yönteminin öğrencilerin öykü yazma becerileri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, drama yöntemi uygulanan öğrenci grubunun öykü yazma becerilerinin daha fazla geliştiği saptanmıştır (Karakuş, 2000, s. 74).

2013 yılında “İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Dersinde Kullanılan Zihin Haritası Tekniğinin Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi” adlı çalışmada zihin haritası tekniğinin yazma becerisine olan etkisi araştırılmıştır. Çalışma zihin haritası tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerini nasıl etkilediğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde, zihin haritası tekniği ile gerçekleştirilen etkinliklerin, öğrencilerin yazma becerileri bir bütün olarak geliştirdiği söylenebilir (Tağa, 2013, s. 55).

2014 yılında “Dijital Hikâye Anlatımının Görsel Bellek ve Yazma Becerisi Üzerine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezi hazırlanmıştır. Araştırmada, dijital hikâye anlatımının görsel bellek kapasitesi ve yazma becerisi açısından öğrenciler üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, dijital hikâye yönteminin uygulandığı grubun yazma becerileri daha fazla gelişmiştir (Çıralı, 2014, s. 70-71).

2015 yılında “Yazma Eğitimi Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların Eğilimleri (2010-2014 Yılları)” adlı çalışma yapılmıştır. Çalışmanın amacı, 2010 ile 2014 yılları arasında yazma eğitimi üzerine yapılan çalışmaları çok yönlü olarak

incelemektir. Çalışma sonucunda, araştırmaların yöneldiği noktalar yazma yöntemleri ile farklı türde yazı yazma olduğu tespit edilmiştir (Tok & Potur, 2015, s. 1).

2015 yılında “Dijital Öykülerin Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Sürecine Etkisi” başlıklı doktora tezi çalışması yapılmıştır. Araştırmanın amacı, altıncı sınıf Türkçe dersinde oluşturulan dijital öykülerin öykü yazma becerisi, yazmaya yönelik tutum, yazma kaygısı, yazma öz yeterlilik ve öğrenci görüşleri üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda dijital öykülerin öğrencilerin yazma becerilerini olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Baki, 2015, s. 218).

2016 yılında “Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Araştırmalar: Son Çeyrek Asrın Değerlendirilmesi” adlı çalışma yapılmıştır. Çalışmanın amacı, çeyrek asırlık dönemde ülkemizde yazma becerisiyle yapılmış tezleri analiz etmektir. Çalışma sonucunda, yazma becerisini geliştirmede içeriği zenginleştirmeye, niteliği arttırmaya, ölçme değerlendirme ve teknoloji kullanımının katkısını ortaya çıkarmaya çalışan çalışmalar olduğu tespit edilmiştir (Uyar, 2016, s. 2273).

2016 yılında “İlköğretim Düzeyi Yazma Becerileri İle İlgili Makalelerin Ve Lisansüstü Tezlerin Çok Yönlü İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Araştırmanın amacı, 2005 ile 2015 yılları arasında yapılan lisansüstü çalışmaları çok yönlü değerlendirmektir. Araştırma sonucunda araştırmanın türü, yöntemi, veri toplama aracı, katılımcılar gibi boyutlarda çok yönlü değerlendirilmiştir (Göksu, 2016, s. 75-76).

2017 yılında “4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerini ve Yazılı Tutumlarını Geliştirmeye Etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Bu çalışma ile 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini ve yazılı anlatımda tutumlarını geliştirmede 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin etkililiğini sınamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda uygulanan öğrencilerin metin yazma becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir (Balcı, 2017, s. 70).

2017 yılında “Türkçe Öğretiminde Ders Günlüğü Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları İle Yazma Becerileri Üzerine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Araştırmanın amacı, ders günlüğü kullanımının öğrencilerin yazma becerileri üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin yazma becerilerinde gelişim olduğu görülmüştür. (Can, 2017, s. 59).

2018 yılında “Öyküleyici Metin Türünde Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Bir Uygulama: Kurgu Merdiveni” adlı yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır.

Bu araştırma, öyküleyici anlatım biçiminde yazma becerisini geliştirmeye yönelik bir uygulama olarak Kurgu Merdiveni'nin yazma başarısına ve yazmaya yönelik tutuma etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, uygulanan yöntemin öğrencilerin yazma becerilerine katkı sağladığı saptanmıştır (Can, 2018, s. 74-75).

2020 yılında “Yazma Eğitiminde Yöntem ve Teknikler: Bir Meta-Sentez Çalışması” adlı araştırma yapılmıştır. Araştırmanın amacı, yazma sürecinde kullanılan yöntem ve tekniklerin genel eğilimlerini belirlemektir. Araştırma sonucunda, çeşitli yöntem ve teknik kullanımının öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiği ve yaratıcılık özelliklerini arttırdığı saptanmıştır (Sertoğlu, 2020, s. 410).

2021 yılında “Dijital Öykü Çalışmalarının Dil Becerilerine Yansımaları” adlı yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Araştırma dijital öykü alanında yapılan araştırmaların dil becerilerine olan yansımalarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonunda, dijital öykü çalışmalarının dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini olumlu etkilediği belirlenmiştir (Demirkol, 2021, s. 58).

2021 yılında “Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerine Hazırlanan Tezlere Yönelik Bir İnceleme: Yarı Deneysel Çalışmalar” adlı araştırma yapılmıştır. Araştırmanın amacı, yarı deneysel hazırlanan tezlerin incelenmesidir. Araştırma sonucunda, yazma becerilerinin geliştirilmesi ile ilgili en fazla araştırma yapan üniversite, ön planda olan tez danışmanı unvanı, örneklem grubunun yoğunlaştığı eğitim kademesi, yöntem ve tekniklerin daha fazla şekilde incelendiği, çalışma grubu sayısı ile araştırmanın uygulanma süresine ilişkin veriler sunulmuştur (Kemiksiz, 2021, s. 3172).

Yukarıda yer alan çalışmalarda görüldüğü üzere yazma becerisi üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Araştırmalar tek bir yöntemin etkisini ortaya çıkarmaya çalıştığı gibi bazı araştırmalarda birçok araştırmadan elde edilen bulgular amaç, kullanılan yöntem, katılımcı sayısı, veri toplama aracı, elde edilen veriler, verilere dayalı sonuçlar şeklinde gruplandırılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler ile yazma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların etkisini ortaya çıkarması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırmalar tarandığında, yazma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçları, karşılaştırmalı ve derinlemesine inceleyen araştırmalara az sayıda rastlanılmıştır. Bu sayı araştırmacının ulaştığı kaynaklar ile sınırlıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Yöntem

Bu bölümde, çalışmada araştırmanın deseni, veri kaynakları, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine başlıkları yer almıştır.

3.1. Araştırma Deseni

Araştırmada, yazma becerisini geliştirmede kullanılan model, yaklaşım ve araçların yazma becerisine yansımalarını belirlemek amacıyla analitik araştırma modeli kullanılmıştır. Analitik araştırma yönteminde, araştırma kapsamında ulaşılan dokümanlar ve belgeler analiz edilerek yorumlanır (Ersoy, 2015, s. 552). Bu araştırmada elde edilen veriler derinlemesine incelenerek analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

3.2. Veri Kaynakları

Araştırmada çalışma grubunu belirleyebilmek için nitel araştırmada kullanılan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde araştırma öncesinde kurallar belirlenir, bu kurallara göre bulgulara ulaşılır (Baltacı, 2018, s. 254-255). Bu araştırmada ölçüt olarak, 2010 – 2021 yılları arasında ülkemizde yazma becerilerini geliştirmede kullanılan model, yaklaşım ve araçların öğrencilerin yazma becerilerine nasıl yansıdığını betimleyebilmek amacıyla ilkökul düzeyinde yapılmış makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri ölçüt olarak ele alınmış olup ilgili araştırmalar doküman olarak incelenmiştir. İncelenen dokümanlara ilişkin bilgiler Ek-1’de gösterilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada doküman analizi formundan yararlanılmıştır. Bu form elde edilen bulguların tasnif edilmesinde kullanılmıştır. Formda yer alan bölümler özet bilgiler sunmaktadır.

3.3.1. Doküman Analiz Formu

Nitel bir veri analiz yöntemi olan doküman analizinde dokümana ulaşma, dokümanı belirli sınırlar içerisinde inceleyerek elde edilen verilerin etik kuralına riayet

edilerek çalışma içerisinde kullanılması ve yayına dönüştürülmesi gerekmektedir (Kıral, 2020, s. 180). Bu araştırmada, dokümanların analizinde kullanılması için iki uzmandan görüş alınarak “Doküman Analiz Formu (Ek-2)” düzenlenmiştir. Doküman analiz formunda çalışmaya ait bilgiler, içeriksel bilgiler ve çalışma verileri adında başlıklar bulunmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışmaya dâhil edilecek verilerin toplanmasında ülkemizde yapılan lisansüstü tezlerin taraması hem Türkçe hem de İngilizce olarak “Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi” internet sitesinden 01.01.2010 – 31.12.2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bilimsel makalelerin taraması ise “Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), Google Akademik ve internet arama motoru, Education Resources Information Center (ERIC), Web of Science, Sobiad, Social Sciences Citation Index (SSCI) üzerinden gerçekleştirilmiştir. Tarama işlemi yapılırken, “yazma”, “yazma becerisi”, “yazma becerisini geliştirmede kullanılan strateji, model, yöntem ve teknikler”, “yazma becerilerinin geliştirilmesi”, “yazma eğitimi” anahtar kelimeler kullanılmıştır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinin ayrıca makale olarak yayımlandığı için karşılıklı olarak taranmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Bu çalışmada, ulaşılan verilerin sistematik bir biçimde değerlendirilmesi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. 2010 – 2021 yılları arasında ülkemizde yapılmış lisansüstü tezler ile akademik makaleler tasnif edilerek analiz edilmiştir. İçerik analizi tekniğindeki temel amaç, elde edilen verileri açıklayabilecek tanımlara ulaşmak ve derin bir analiz sonucu ortaya çıkarmaktır (Selçuk ve Palancı, 2014, s. 433). Çalışmada 39 yüksek lisans, 14 doktora tez çalışması ile beraber 24 makaleye yer verilmiştir. İncelenen toplam 77 çalışmadan elde edilen bulgular biçimsel, içeriksel ve duyuşsal temalar altında incelenerek kişisel görüş katılmadan sade bir dille okurlara aktarılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

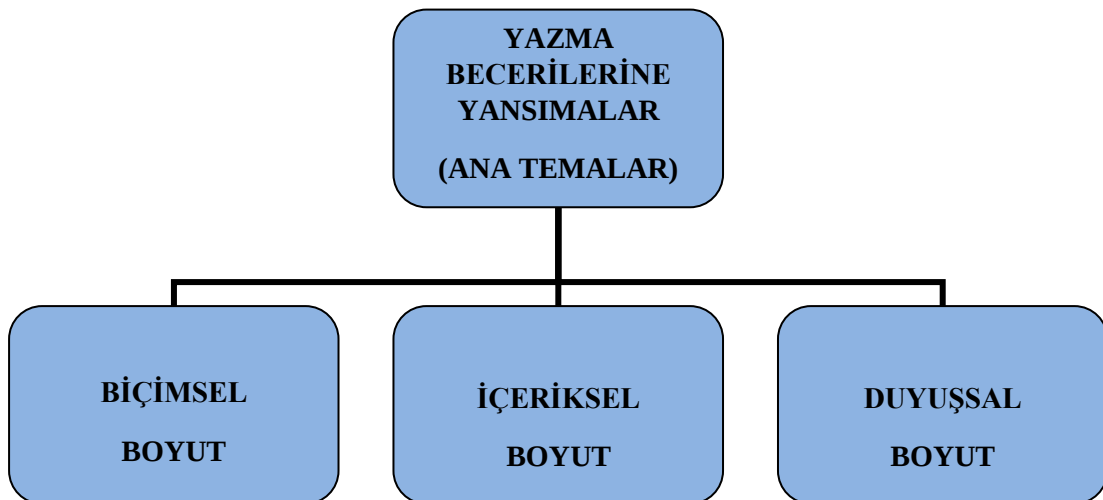
4. Bulgular

Bu bölümde araştırma süreci boyunca toplanan verilerden oluşan bulgulara ve bulgulardan yola çıkılarak yapılan yorumlara yer verilmiştir.

Araştırmanın amacına ulaşmak için yurt içinde yapılan ilkökul düzeyinde yazma becerisi alanında gerçekleştirilen çalışmalar incelenmiştir. Verilerin analizleri sonucunda ortaya çıkan bulgular Şekil 4.1’de görüldüğü gibi biçimsel, içeriksel ve duyuşsal boyut olmak üzere üç ana tema altında toplanmıştır. Bu üç tema temel alınarak “Biçimsel Boyut” temasının altında; “Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma”, “Yazım Kurallarına Uygun Yazma”, “Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme”, “Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi” olmak üzere dört alt tema oluşturulmuştur. “İçeriksel Boyut” temasının altında; “Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme”, “Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme”, “Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme”, “Hikâye Ögelerine Yer Verme”, “Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği”, “Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme” olmak üzere altı alt tema oluşturulmuştur. Duyuşsal boyut temasının altında ise; “Yazmaya Yönelik Tutum”, “Yazmaya Yönelik Motivasyon”, “Yazmaya Yönelik Özyeterlilik” olmak üzere üç alt tema belirlenmiştir.

Şekil 4. 1.

Yazma Becerilerine Yansımalar (Ana Temalar)

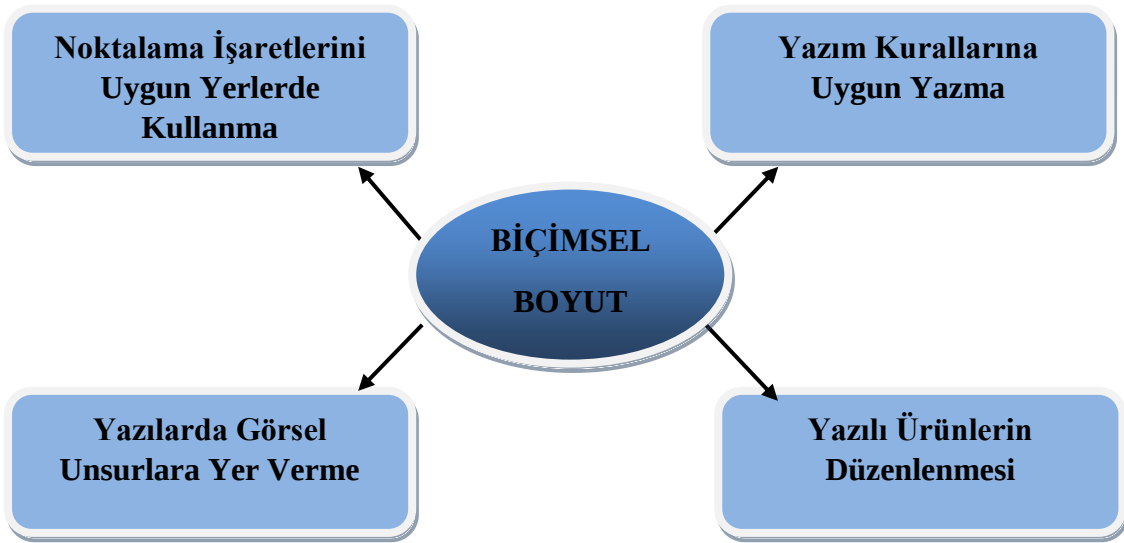

4.1. Yazma Becerisi Çalışmalarının Biçim Yönünden Yansımaları

Araştırma kapsamına alınan yazma becerisi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde biçimsel öğelere ilişkin bulgular elde edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda “Biçimsel Boyut” başlığı altında, “Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma”, “Yazım Kurallarına Uygun Yazma”, “Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme”, “Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi” olmak üzere dört alt tema belirlenmiştir. Oluşturulan temalar Şekil 4.2’de gösterilmiştir.

Şekil 4. 2.

Biçimsel Boyut

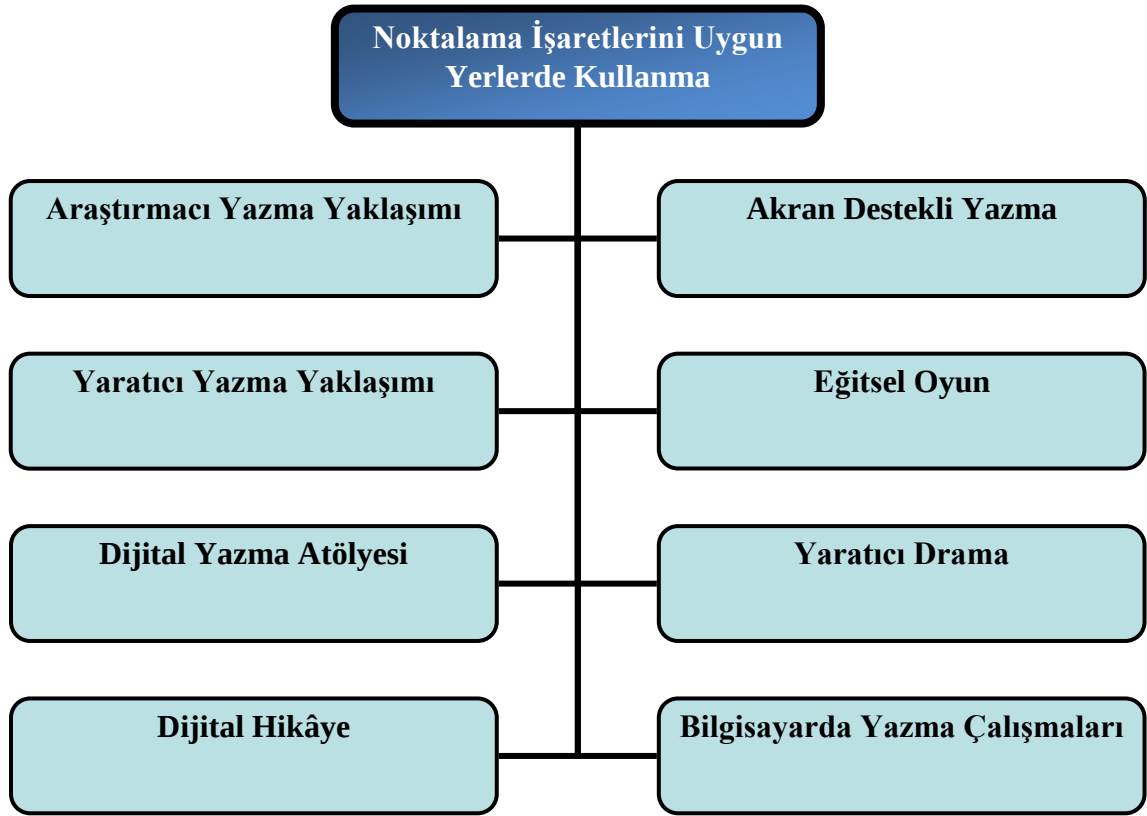

4.1.1. Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan çalışmalar noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, noktalama işaretlerini uygun kullanma becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.3’te gösterilen uygulamaların öğrencilerin noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Taç, 2020, s. 89; Karataş, 2020, s. 83; Sarıkaya, 2019; s. 271; Aktaş, 2019, s. 162; Ceylan, 2017, s. 135; Dayan, 2017, s. 172; Yamaç, 2015, s. 231; Özkan, 2016, s. 136; Alparslan, 2019, s. 73; Çayır, 2021, s. 117; Çer, 2017, s. 391; Girmen, Özkanal ve Dayan, 2019, s. 64).

Şekil 4. 3.

Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma

Yukarıdaki şekilde yer alan bulguları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, biçim ana temasında bulunan noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma becerisini; yaratıcı ve araştırmacı yazma yaklaşım etkinlikleri ile dijital ortam uygulamaları, yaratıcı drama, akran destekli yazma yöntemleri ve eğitsel oyun uygulamalarının geliştirdiği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Araştırmacı yazma yaklaşımının uygulandığı çalışmada öğrenciler belirli bir yazma konusunda araştırmaya yönlendirilirken öğrencilerin yazılarında noktalama işaretlerini kullanım durumu “*Araştırmacı yazma yaklaşımı, öğrencilerin noktalama kurallarına uyma becerilerini geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.*” şeklinde ifade edilmiştir. Benzer bir sonuca ulaşan başka bir çalışmada öğrenciler yaşlarıyla yazma sürecini sürdürürken oluşturdukları yazılı metinlerde noktalama işaretlerinin yer alması ile ilgili olarak “*Akran destekli yazma yöntemiyle öğrenciler, akranlarına noktalamada kullanılan işaretlerin doğru kullanımında destek olarak yazma başarısının gelişimine destek sağlamıştır.*” ifadesi yer almıştır. Öğrencilerin çeşitli dijital uygulamalar kullanarak yazma ürününü ortaya çıkardıkları süreç sonunda

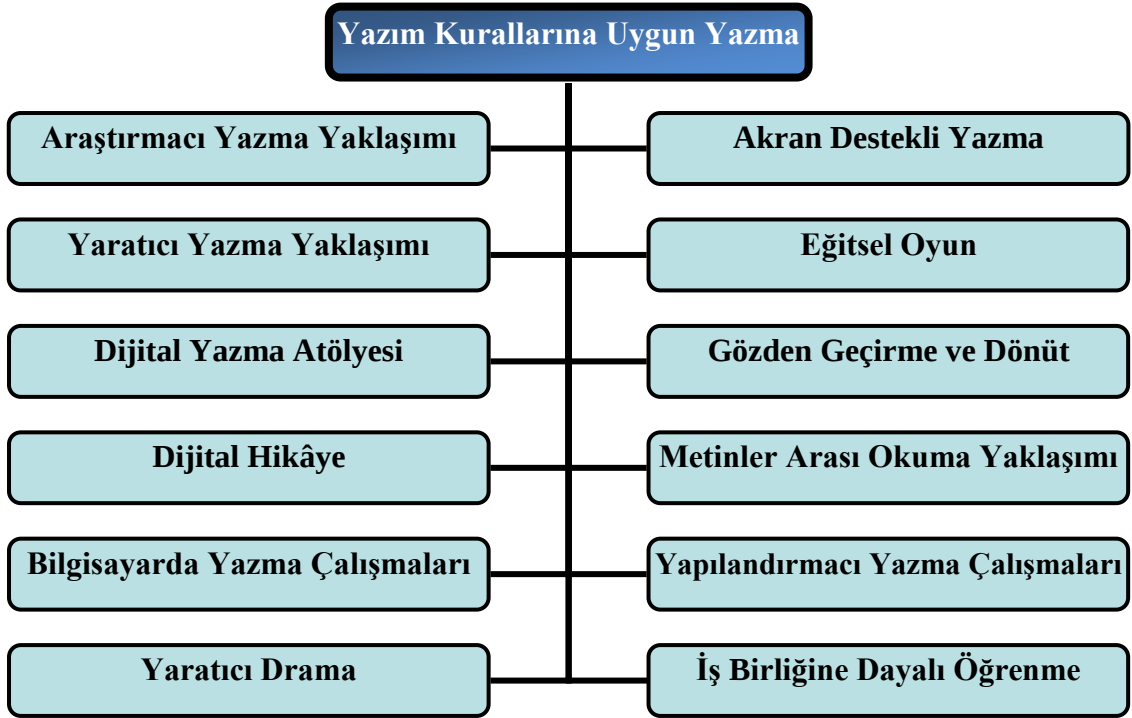
noktalama işaretleri ile ilgili durum “*Dijital yazma atölyesi uygulaması ile öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanımı hakkındaki bilgilerinin gelişiminde ilerlemeler olduğu görülmüştür.*” sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir dijital uygulama olan bilgisayar ortamında yazı yazılmasının noktalama işaretlerinin kullanımına yansımaları “*Bilgisayarda yazma çalışmaları sonrası verilen geri bildirim ile öğrencilerin noktalama işaretlerinin kullanımı konusundaki bilgilerinde gelişmeler olduğu ortaya konmuştur.*” şeklinde ortaya çıkarılmıştır. Yazma sürecini sıkıcılıktan kurtararak öğrenci motivasyonunu sağlayan eğitsel oyun uygulaması sonucunda oluşan yazılarda öğrencilerin noktalama işaretlerine uyma durumu “*Oyunlaştırılmış Türkçe dersi kapsamında yapılan uygulamada öğrencilerin noktalama işaretlerine uyma konusuna özen gösterilmiş, uygulama sonunda bu özenin devam ettirildiği görülmüştür.*” şeklinde belirtilmiştir.

4.1.2. Yazım Kurallarına Uygun Yazma

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan çalışmalar yazım kurallarına uygun yazma açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazım kurallarına uygun yazma becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.4’te gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazım kurallarına uygun yazma becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Taç, 2020, s. 89; Karataş, 2020, s. 83; Sarıkaya, 2019, s. 271; Aktaş, 2019, s.162; Ceylan, 2017, s. 135; Dayan, 2017, s. 173; Özkan, 2016, s. 135; Yamaç, 2015, s. 231; Coşkun, 2010, s. 207; Çayır, 2021, s. 117; Sever, 2019, s. 155; Akdal, 2011, s. 139; Razgatlıoğlu, 2020, s. 207; Seban, 2021, s. 284; Çer, 2017, s. 391; Batur ve Özdil, 2018, s. 128).

Şekil 4. 4.

Yazım Kurallarına Uygun Yazma

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. Biçim ana temasında bulunan yazım kurallarına uygun yazma becerisini yaratıcı yazma ve araştırmacı yazma yaklaşımının yanı sıra dijital ortam uygulamaları, akran destekli yazma, metinler arası okuma yaklaşımı, eğitsel oyun uygulamaları, işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı, gözden geçirme ve dönüt ile yapılandırmacı yazma çalışmaları olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı yazma yaklaşımı temel alınarak oluşturulan öykü yazma sürecine dayalı yapılan araştırma, öğrencilerin hayal gücünü kullanarak yazılı ürün ortaya çıkarması amaçlarken yazım yanlışları ile ilgili olarak “Yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin daha orijinal ve akıcı fikirler ortaya koyarak yazım ve noktalama kurallarına daha çok dikkat ettiği görülmüştür.” sonucunu ortaya çıkarmıştır. Benzer bir çalışmada bu durum “Uygulama sonrasında öğrencilerin yazılarındaki yazım kuralları hatalarında azalma olduğu görülmüş olup uygulanan öykü yazma programının yazım kurallarına uyma becerisine katkı sağladığı saptanmıştır.” şeklinde ifade edilmiştir. Dijital ortam uygulamalarından olan dijital öykü yönteminin uygulandığı başka bir çalışmada öğrenciler sanal ortamda öykü oluştururken yazım kurallarının kullanımı ile ilgili

durum, “Dijital öyküleme çalışması ile öğrencilere yapılan yanlışların belirtilmesi ve yazım hataları ile ilgili geri bildirim verilmesi, yazım kurallarına uyma becerisinin gelişimine neden olmuştur.” şeklinde belirtilmiştir. Benzer bir sonuç yaratıcı drama yönteminin uygulandığı araştırmada “Yaratıcı drama yöntemi, öğrencilerin yazılarında dil bilgisi açısından kurallara uygun cümleler kurmasına olanak sağlamıştır.” şeklinde ifade edilmiştir.

4.1.3. Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan çalışmalar yazılarda görsel unsurlara yer verme açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazılarda görsel unsurlara yer verme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.5’te gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazılarda görsel unsurlara yer verme becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Razgathioğlu, 2020, s. 207; Sarıkaya, 2019, s.269; Yamaç, 2015; s. 237).

Şekil 4. 5.

Yazılarda Görsel Unsurlara Yer Verme

Yukarıda şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. Biçim ana temasında bulunan yazılarda görsel unsurlara yer verme becerisini dijital hikâye, akran destekli yazma ve yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı çalışmaların olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı yazma yaklaşımı temel alınarak oluşturulan şiir yazma etkinlikleri üzerine yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin şiirlerinde görsel öğelere yer verme durumu “Etkinlik temelli şiir çalışmaları, öğrencilerin yazılarında çizim yeteneklerini geliştirmede etkili olmaktadır. Bu durum öğrencilerin metinlerde resim ögesine yer verme becerilerinin gelişim sağlamasına katkıda bulunduğunu göstermektedir.” şeklinde belirtilmiştir. Benzer bir sonuç öğrencilerin akranlarıyla etkileşimleri ile ilgili

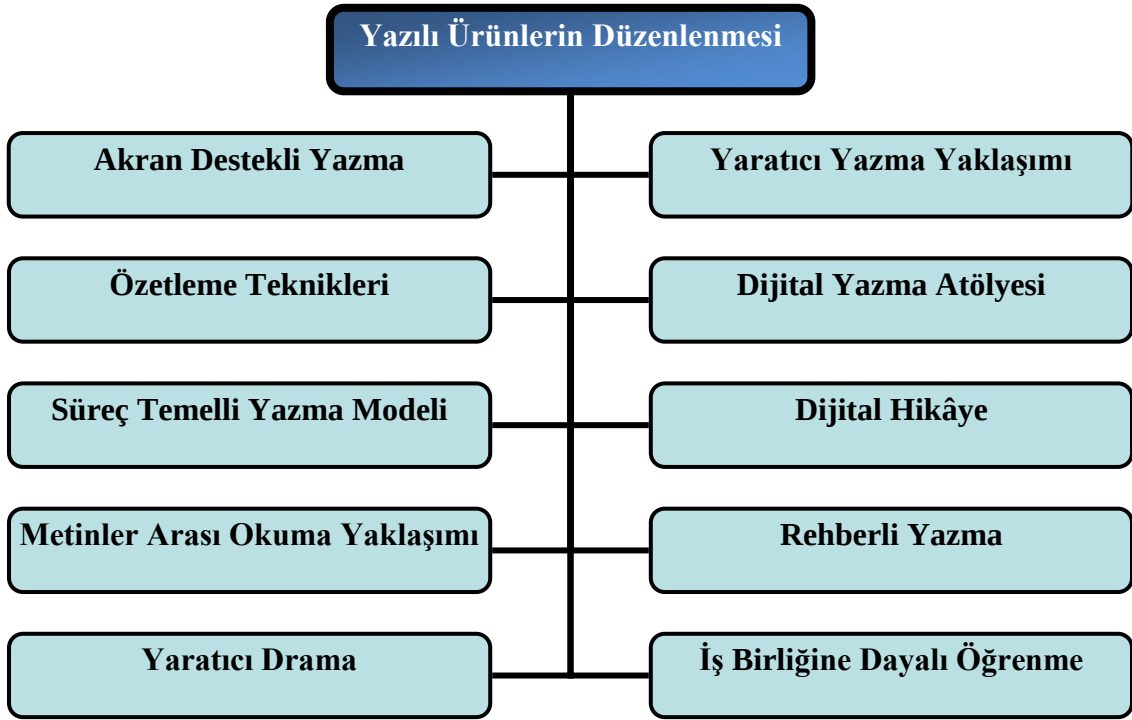
yapılan bir araştırmada “*Akran destekli yazma yönteminde bir yazının ayrıntılarına yer vermek ve yazıyı görsel açıdan geliştirmek için çeşitli görsel, resim, karikatür vb. öğelerin kullanımı akranların birbirleriyle olan iletişimleriyle sağlandığı tespit edilmiştir.*” şeklinde ifade edilmiştir. Dijital ortamda hikâye oluşturma yöntemi ile yapılan başka bir çalışmada görsel unsurlara yer verme durumu “*Dijital hikâye yöntemiyle öğrencilerin bir hikâyede bulunan olay, yer, zaman gibi hikâye öğelerini grafik düzenleyici kullanarak hazırlamaları konusunda farkındalıkları arttırılmıştır.*” ifadesi ile ortaya çıkarılmıştır.

4.1.4. Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına çalışmalar yazılı ürünlerin düzenlenmesi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazılı ürünlerin düzenlenmesi becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.6’da gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazılı ürünlerin düzenlenmesi becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Karataş, 2020, s. 83; Aktaş, 2019, s. 162; Demirbaş, 2019, s. 82; Yamaç, 2015, s. 230; Sarıkaya, 2019, s. 272; Özkan, 2016, s. 138; Razgatlıoğlu, 2020, s. 208; Özdiş, 2019, s. 71; Akdal, 2011, s. 137; Sever, 2019, s. 154; Şahin, 2021, s. 311; Çer, 2017, s. 391; Girmen, Özkanal ve Dayan, 2019, s.64; Tavşanlı ve Kaldırım, 2018, s. 869).

Şekil 4. 6.

Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. Biçim ana temasında bulunan yazılı ürünlerin düzenlenmesi becerisini yaratıcı yazma ve dijital ortam uygulamaları ile akran destekli yazma, metinler arası okuma yaklaşımı, rehberli yazma tekniği, işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi ve özetleme tekniklerinin olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Öğrencilerin özet çıkarması üzerine yapılan bir araştırmada özetlemenin yazıların biçimsel açıdan düzenlenmesine olan yansıması “*WINDOW ve PQRS* teknikleri öğrencilerin özetleme becerilerini geliştirmekle birlikte öğrencilere yazdıklarını düzenleme imkanı da sunmaktadır.” şeklinde ifade edilmiştir. Farklı dijital uygulamalar kullanılarak oluşturulan yazma sürecinin değerlendirilmesine yönelik yapılan başka bir araştırmada yazılı ürünlerin düzenlenmesi durumu “*Dijital yazma atölyesi uygulaması sonunda öğrencilerin yazıları düzenleme gibi yazı niteliğini artırıcı becerilerinde gelişmeler olduğu saptanmıştır.*” şeklinde belirtilmiştir. Öğrencilerin okudukları metinler arasında bağ kurarak yazılarını oluşturdukları bir araştırmada benzer bir sonuç, “*Metinler arası okuma yaklaşımı, bir metinde bulunması gereken giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin düzenlenmesine katkıda bulunmaktadır.*”

şeklinde ifade edilmiştir. Yaratıcı yazma yaklaşımı ile yapılan hikâye yazma etkinliklerinin yazıların düzenlenmesine yansımaları “*Yaratıcı hikâye yazma etkinlikleri sonunda öğrenciler yazıların düzenlenmesinde daha dikkatli ve özenli davranmıştır.*” ifadesi ile belirtilmiştir.

Yukarıda yazma sürecinde kullanılan yaklaşım, model ve araçların yazma becerisine biçimsel yönden yansımalarına ilişkin bulgular açıklanmıştır. Bu bulgular yazma becerisine biçimsel açıdan katkı sağlayan uygulamaları göstermektedir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 4.1’de kısaca özetlenmiştir:

Tablo 4.1.

Biçimsel Yönden Bulgular

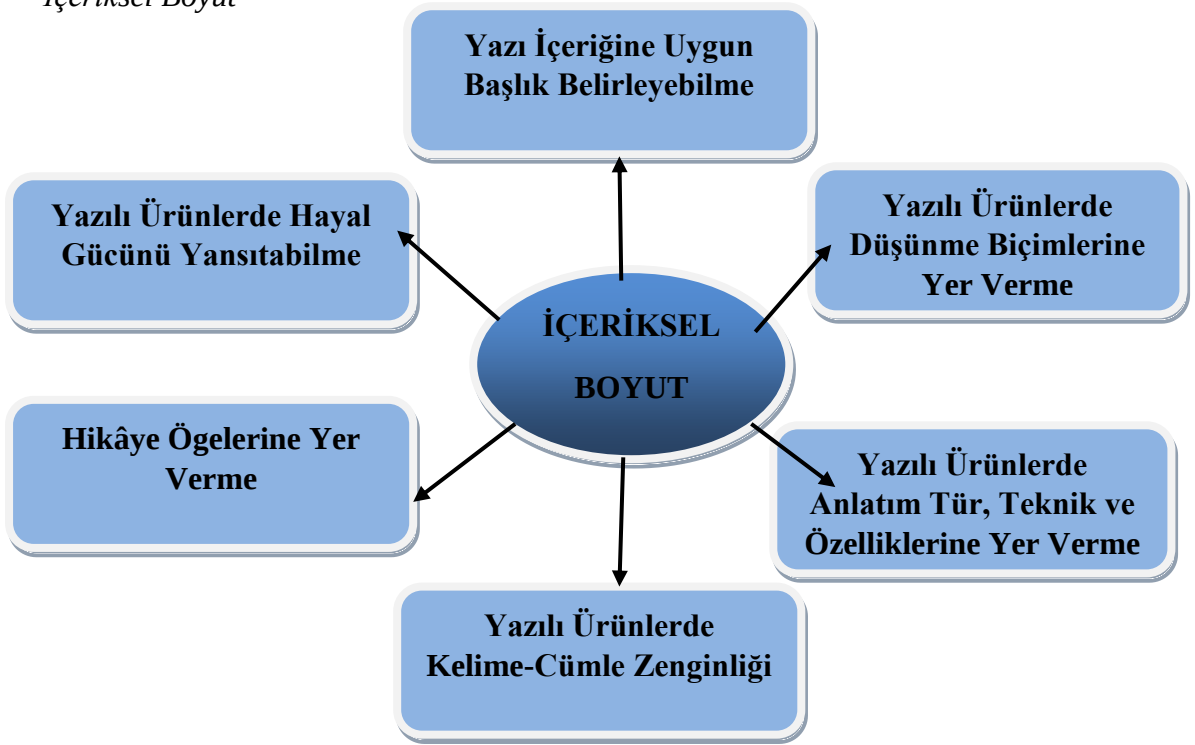
	Noktalama İşaretlerini Uygun Yerlerde Kullanma	Yazım Kurallarına Uygun Yazma	Yazılarda Görsel UNSURLARA YER VERME	Yazılı Ürünlerin Düzenlenmesi
Araştırmacı Yazma Yaklaşımı	X	X		
Akran Destekli Yazma	X	X	X	X
Yaratıcı Yazma Yaklaşımı	X	X	X	X
Eğitsel Oyun	X	X		
Dijital Yazma Atölyesi	X	X		X
Yaratıcı Drama	X	X		X
Dijital Hikâye	X	X	X	X
Bilgisayarda Yazma Çalışmaları	X	X		
Gözden Geçirme ve Dönüt		X		
İş Birliğine Dayalı Öğrenme		X		X
Metinler Arası Okuma Yaklaşımı		X		X
Yapılandırmacı Yazma Çalışmaları		X		
Süreç Temelli Yazma Modeli				X
Rehberli Yazma				X
Özetleme Teknikleri				X

4.2. Yazma Becerisi Çalışmalarının İçerik Yönünden Yansımaları

Araştırma kapsamına alınan yazma becerisi ile ilgili çalışmalar içerik yönünden incelenmiştir. Bu inceleme doğrultusunda “İçeriksel Boyut” başlığı altında, “Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme”, “Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme”, “Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme”, “Hikâye Ögelerine Yer Verme”, “Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği”, “Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme” olmak üzere altı alt tema belirlenmiştir. Oluşturulan temalar Şekil 4. 7’de gösterilmiştir:

Şekil 4. 7.

İçeriksel Boyut

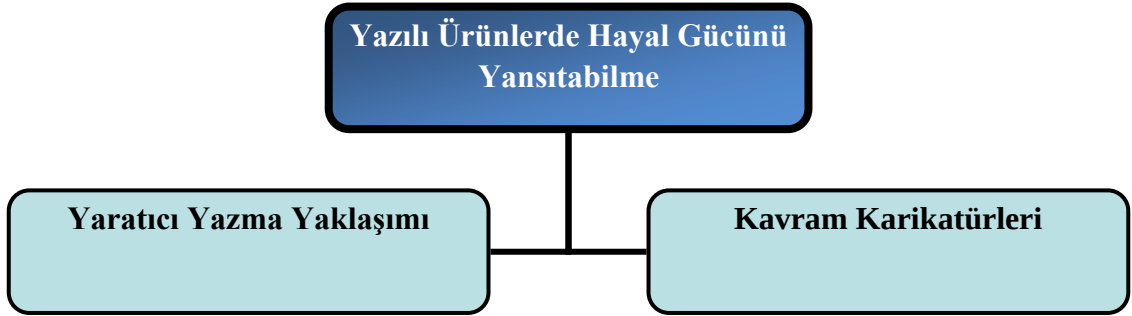

4.2.1. Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan çalışmalar yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.8’de gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Soy, 2019, s.44; Erdoğan, 2019, s. 99).

Şekil 4. 8.

Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme becerisini, yaratıcı yazma çalışmaları ile kavram karikatürü kullanımının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

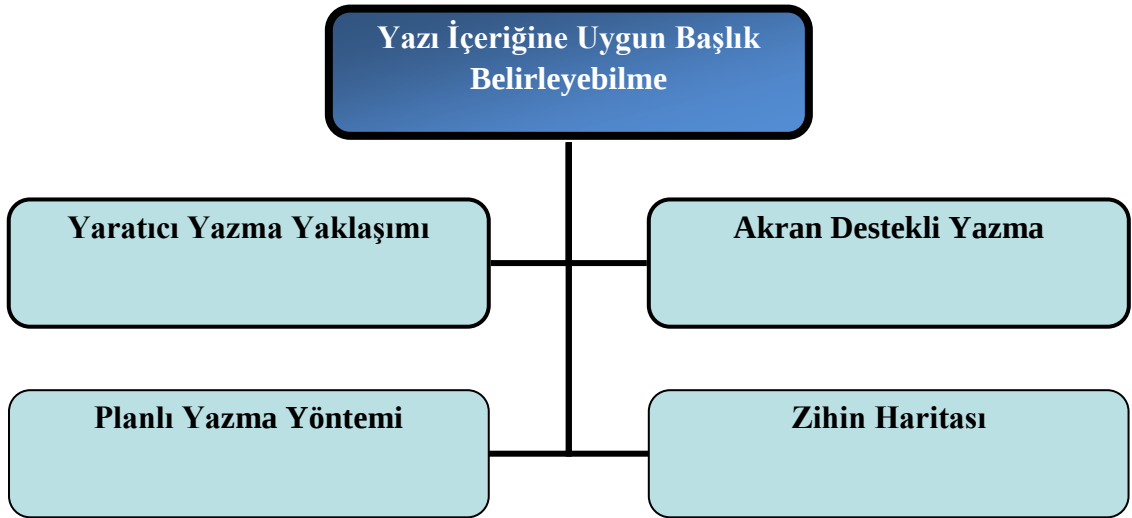
Öğrencileri eğlendirirken öğrenmelerini de sağlayan kavram karikatürlerinin hayal gücünü kullanma becerisine olan katkısı *“Karikatürler, öğrencilerin hayal gücü gelişimini sağlamakla beraber kalıcı öğrenmelerin oluşmasına neden olmaktadır.”* şeklinde ifade edilmiştir. Benzer bir durum öğrencilerin kendi öğrenmelerini eleştirel bir gözle inceledikleri yansıtıcı düşünme destekli yazma çalışması sonunda *“Yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmaları ile yapılan etkinlikler sonucunda öğrenciler yazdıkları yazılarda hayal gücünü yansıtan örneklerle yer vermiştir.”* ifadesi ile belirtilmiştir. Çalışmalardan elde edilen veriler yaratıcı yazma yaklaşımı ve kavram karikatürünün yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme becerisi üzerine katkısını göstermektedir.

4.2.2. Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan yapılan çalışmalar yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.9’da gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Razgathıoğlu, 2020, s. 207; Sarıkaya, 2019, s. 272; Uysal, 2018, s. 161; Ahraz, 2018, s. 86).

Şekil 4. 9.

Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme becerisini, zihin haritası yöntemi, yaratıcı yazma çalışmaları, planlı yazma yöntemi ile akran destekli yazma yöntemi kullanımının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı yazma yaklaşımıyla oluşturulan şiir yazma etkinliklerinin yazılan metnin başlığını belirlemesine olumlu katkısı *“Yapılan analizler sonucunda, etkinlik temelli şiir çalışmalarının metinlere başlık bulma becerisini geliştirmede müfredatta uygulanan programa göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.”* şeklinde ifade edilmiştir. Akran destekli yazma yönteminin uygulandığı bir araştırmada benzer bir durum, *“Bir metnin düzenlenmesi ve niteliğinin artması için önemli olan içeriğe uygun başlık belirleme becerisi akranların birbirlerine olan destekleri ile gelişmiştir.”* ifadesi ile ortaya çıkarılmıştır. Öğrencilerin bireysel olarak yazma yeteneğini kazanmasını amaçlayan planlı yazma yönteminin uygulandığı başka bir araştırmada başlık bulma becerisine olan katkı *“Planlı yazma yöntemi ile yapılan etkinlikler sonucunda öğrenciler yazılarına uygun başlık verebilme becerisinde başarılı olmuşlardır.”* şeklinde belirtilmiştir.

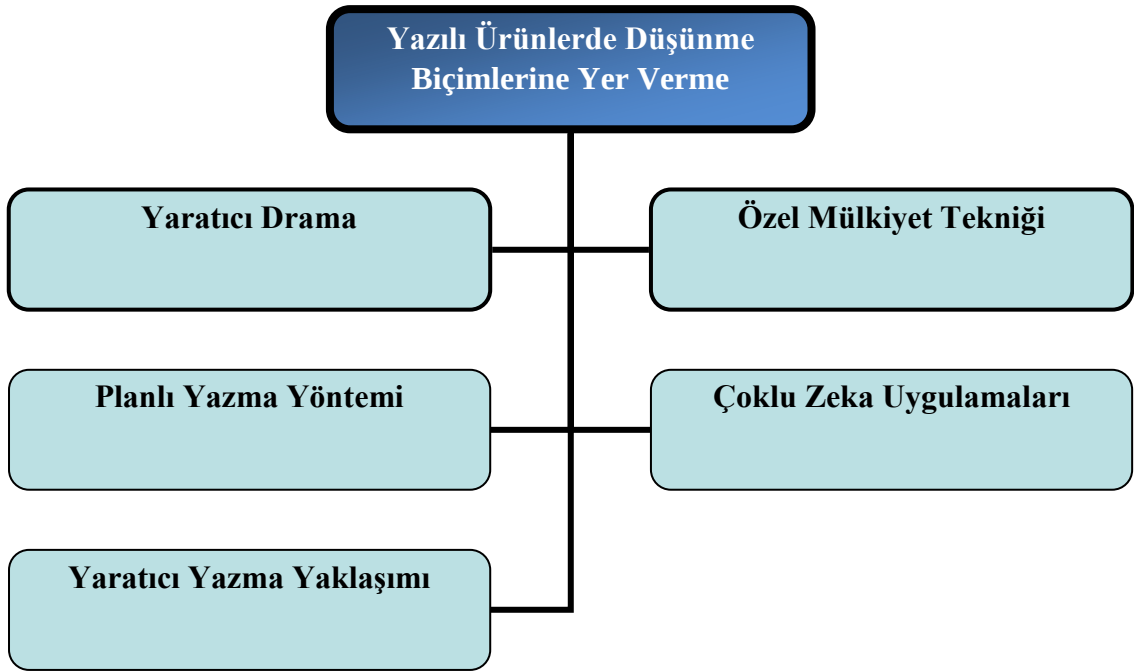
4.2.3. Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan yapılan çalışmalar yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme

sonucunda yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.10'da gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Karataş, 2020, s. 83; Yegen, 2019, s. 145; Ahraz, 2018, s.98; Peker, 2015, s. 69; Fer, 2017, s. 84; Çayır, 2011, s. 85; Kırmızı, 2011, s. 32; Kırmızı, 2015, s. 107).

Şekil 4. 10.

Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme becerisini, yaratıcı yazma ve drama uygulamaları ile planlı yazma yöntemi ve çoklu zekâ uygulamaları kullanımının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı yazma yaklaşımıyla oluşan hikâye yazma etkinliklerinin akıcı düşünmeye katkı sağladığı “Öğrenciler, yaratıcı hikâye yazma etkinlikleri ile yazılarında orijinal fikirler ortaya çıkararak akıcı düşünmeyi sağlamaktadır.” ifadesiyle belirtilmiştir. Yaratıcı yazma yaklaşımının öğrencilerin yazma sürecindeki düşünme biçimlerine olan katkısı benzer bir çalışmada “Yaratıcı yazma etkinlikleri öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmiş olup yaratıcılık öğelerinden özgün ve esnek

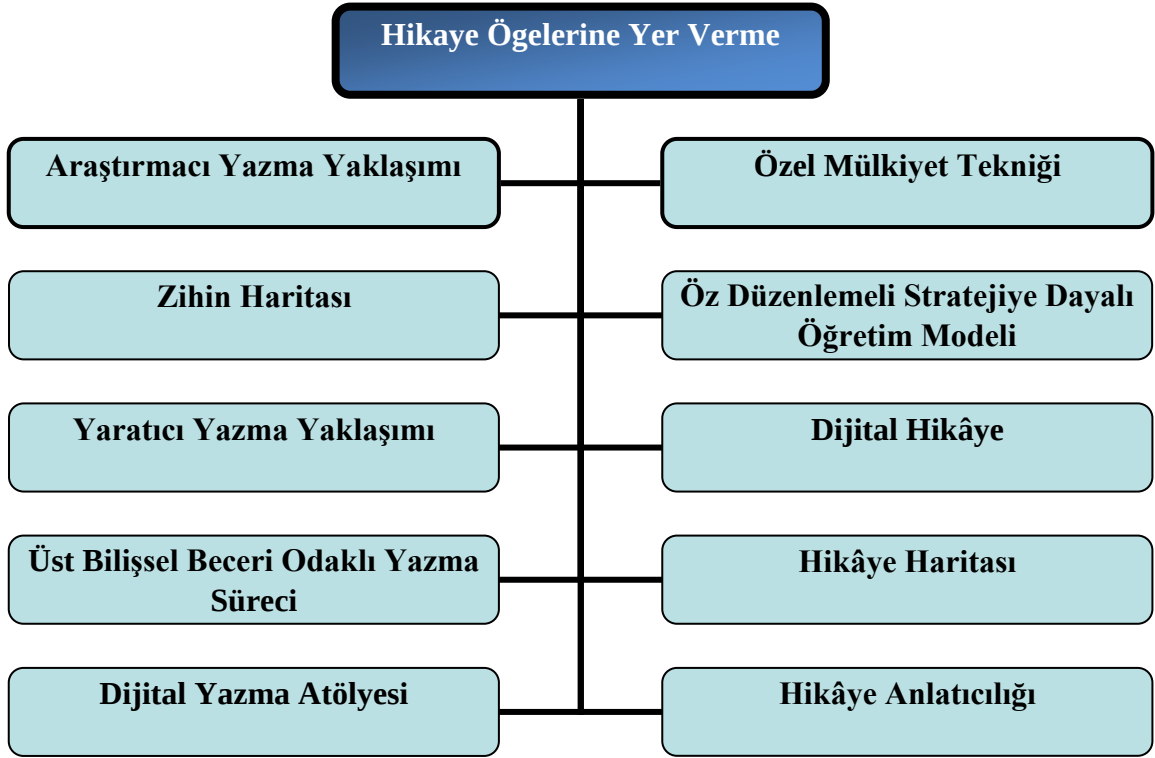
düşünme biçiminin gelişimine de katkı sağlamıştır.” şeklinde ortaya çıkarılmıştır. Öğrencilere yazı yazma alışkanlığı kazandırmanın yanında farklı düşünmelerine olanak sağlayan planlı yazma yönteminin katkısı “Planlı yazma yöntemi ile oluşturulan metinler, öğrencilerin özgün düşünme becerilerine olumlu anlamda etki etmiştir” şeklinde ifade edilmiştir. Yaratıcı drama teknikleri arasında yer alan özel mülkiyet tekniğinin öğrencilerin düşünce yapısındaki değişimi “Özel mülkiyet tekniği ile yapılan drama uygulamaları, öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinde genel anlamda artış sağlamakla beraber yazılarında özgün fikirlere yer vermelerini sağlamıştır” ifadesi ile belirtilmiştir. Başka bir çalışmada çoklu zeka uygulamasının yazma açısından öğrencilerde oluşan düşünce gelişimi “Türkçe dersinde kullanılan çoklu zeka uygulamalarına dayalı etkinlikler dersin işlenişini keyifli hale getirmiştir. Ayrıca yapılan etkinlikler öğrencilere yaratıcı düşünceler üretme fırsatı sunmuştur” şeklinde belirtilmiştir.

4.2.4. Hikâye Ögelerine Yer Verme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan yapılan çalışmalar hikâye ögelerine yer verme becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda hikâye ögelerine yer verme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.11’de gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazılı ürünlerde hikâye ögelerine yer verme becerisini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Taç, 2020, s. 82; Karataş, 2020, s. 83; Aktaş, 2019, s. 161; Uysal, 2018, s. 166- 167; Dayan, 2017, s. 172; Can, 2016, s. 107; Kaya, 2016, s. 88; Özkan, 2016, s. 137; Peker, 2015, s. 68; Yamaç, 2015, s. 230; Şahin, 2012, s. 82; Uygun, 2012, s. 114; Kuruyer, 2010, s. 69; Topbaşoğlu, 2021, s. 158).

Şekil 4. 11.

Hikâye Öğelerine Yer Verme

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazılı ürünlerde hikâye öğelerine yer verme becerisini, yaratıcı yazma yaklaşımı, araştırmacı yazma yaklaşımı, grafiksel uygulamalardan zihin haritası ve hikâye haritası yöntemleri, sürece dayalı uygulamalardan öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modeli ve üst bilişsel beceri odaklı yazma süreci, dijital ortam uygulamalarının yanı sıra özel mülkiyet tekniği ve hikâye anlatıcılığının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı yazma yaklaşımı ile oluşturulan etkinliklerin yazılarda hikâye öğelerine yer verme becerisine olan katkısı “*Öğrenciler uygulama sonrasında yazdıkları hikâyelerde hikâye öğelerini tasvir ederken daha dikkatli ve özenli davranmışlardır.*” şeklinde ifade edilmiştir. Zihin haritası yönteminin uygulandığı başka bir çalışmada benzer bir durum şu şekilde ifade edilmiştir: “*Yapılan uygulama sonucunda hikâyelerde olay, kişi, yer, zaman gibi hikâye unsurlarına yer verme becerilerinde artış olmuştur.*” Grafiksel uygulamalardan bir başkası olan hikâye haritası yönteminin yazılarda hikâye öğelerine yer verme becerisine olan katkısı “*Araştırma sonucunda hikâye haritası yönteminin hikâye öğelerinin öğrencilere öğretilmesi noktasında son derece önemli bir*

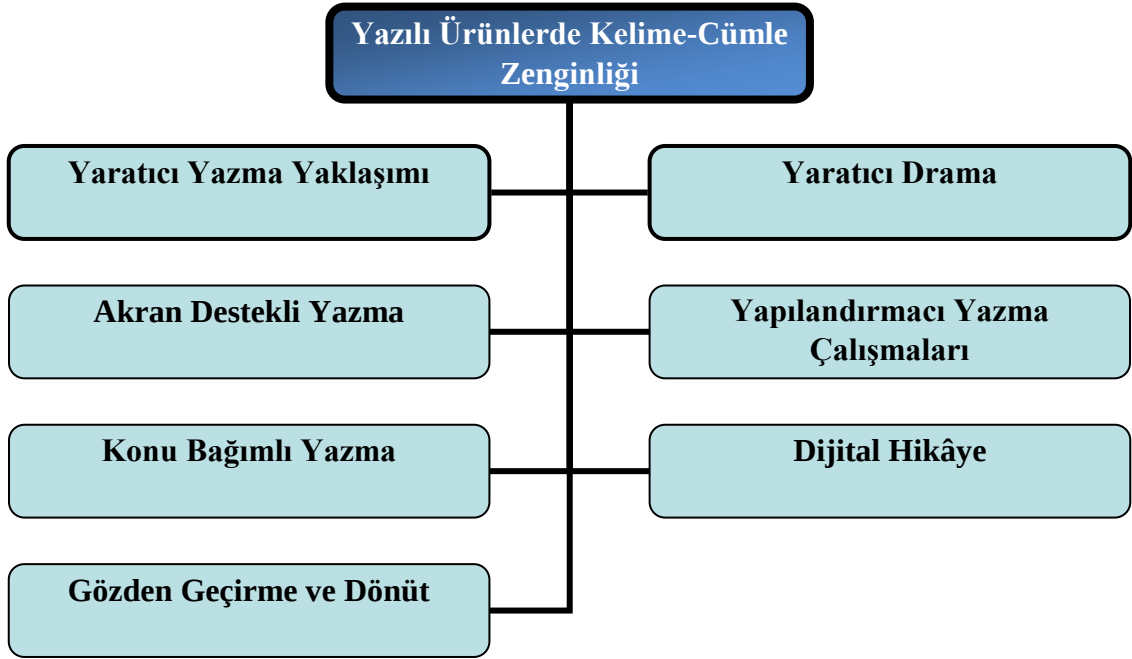
etkiye sahip olduğu saptanmıştır.” ifadesiyle belirtilmiştir. Dijital ortamda oluşturulan öykülerin öğrencilerin yazılarında hikâye öğelerine yer verme durumu “Dijital öykü yöntemi ile öğrenciler yazılarını içeriksel yönden geliştirmiş olup özellikle hikâye unsurlarını yazdıkları metinlerde ayrıntılı olarak kullanmışlardır.” şeklinde ifade edilmiştir. Dijital öykü yönteminin kullanıldığı başka bir çalışmada benzer durum şu şekilde ifade edilmiştir: “Dijital öykü yöntemi sonucunda öğrencilerin yazdığı yazılar değerlendirildiğinde öykü unsurlarını etkin bir şekilde kullandıkları görölmüştür.” Bir program dahilinde oluşturulan öykü yazma etkinliklerin hikâye unsurlarına yer verme becerisine katkısı “Öykü yazma programı ile yapılan etkinlikler sonunda öğrenciler kişi, yer, zaman, olay gibi hikâye unsurlarını hikâyelerinde yer vererek kaliteli metinler ortaya çıkarmışlardır.” ifadesiyle belirtilmiştir.

4.2.5. Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan yapılan çalışmalar yazılı ürünlerde kelime-cümle zenginliği becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazılı ürünlerde kelime-cümle zenginliği becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.12’de gösterilen uygulamaların yazılı ürünlerde kelime-cümle zenginliği sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır (Sarıkaya, 2019, s. 270; Demirbaş, 2019, s. 83; Yegen, 2019, s. 157; Dayan, 2017, s. 173; Özkan, 2016, s. 136; Yamaç, 2015, s. 230; Akdal, 2011, s. 137; Razgatlıoğlu, 2020, s. 208; Coşkun, 2010, s. 207; Ünveren, 2018, s. 666; Seban, 2021, s. 280; Anılan, Kaya, Bayrak ve Kaynaş, 2010, s. 112).

Şekil 4. 12.

Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazılı ürünlerde kelime-cümle zenginliği kazandırma becerisini, yaratıcı yazma yaklaşımı, dijital hikâye ve yaratıcı drama yöntemlerinin yanı sıra akran destekli yazma yöntemi, konu bağli yazma, gözden geçirme ve dönüt yöntemi ve yapılandırımcı yazma çalışmalarının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Öğrencilerin akranlarıyla birlikte yaptığı yazma uygulaması sonucunda yazılarındaki kelime ve cümle zenginliği durumu “*Akran destekli yazma yöntemi ile yapılan etkinlikler sonucunda öğrencilerin metnin içeriğine uygun kelime seçme becerisi gelişmiş, aynı zamanda kelime birikimlerinin de arttığı görülmüştür.*” şeklinde ifade edilmiştir. Drama uygulamaları ile yapılan bir araştırmada metinlerde oluşan kelime ve cümle zenginliği gelişimi “*Uygulama sonrası yapılan analizlerde öğrencilerin yaratıcı drama yöntemi ile oluşturdukları metinlerde kullandıkları kelime ve cümle sayılarında artış olduğu saptanmış olup bu durum yaratıcı yazma becerilerinin gelişimine destek olmuştur.*” ifadesiyle belirtilmiştir. Başka bir drama uygulaması ile yapılan bir çalışmada oluşan benzer bir sonuç şu şekilde ifade edilmiştir: “*Algısal öğrenmeye dayalı yapılan drama uygulamaları sonucunda öğrencilerin oluşturdukları yazılı ürünlerde kelime sayısı bakımından artış görülmüştür.*” Öğrencilerin

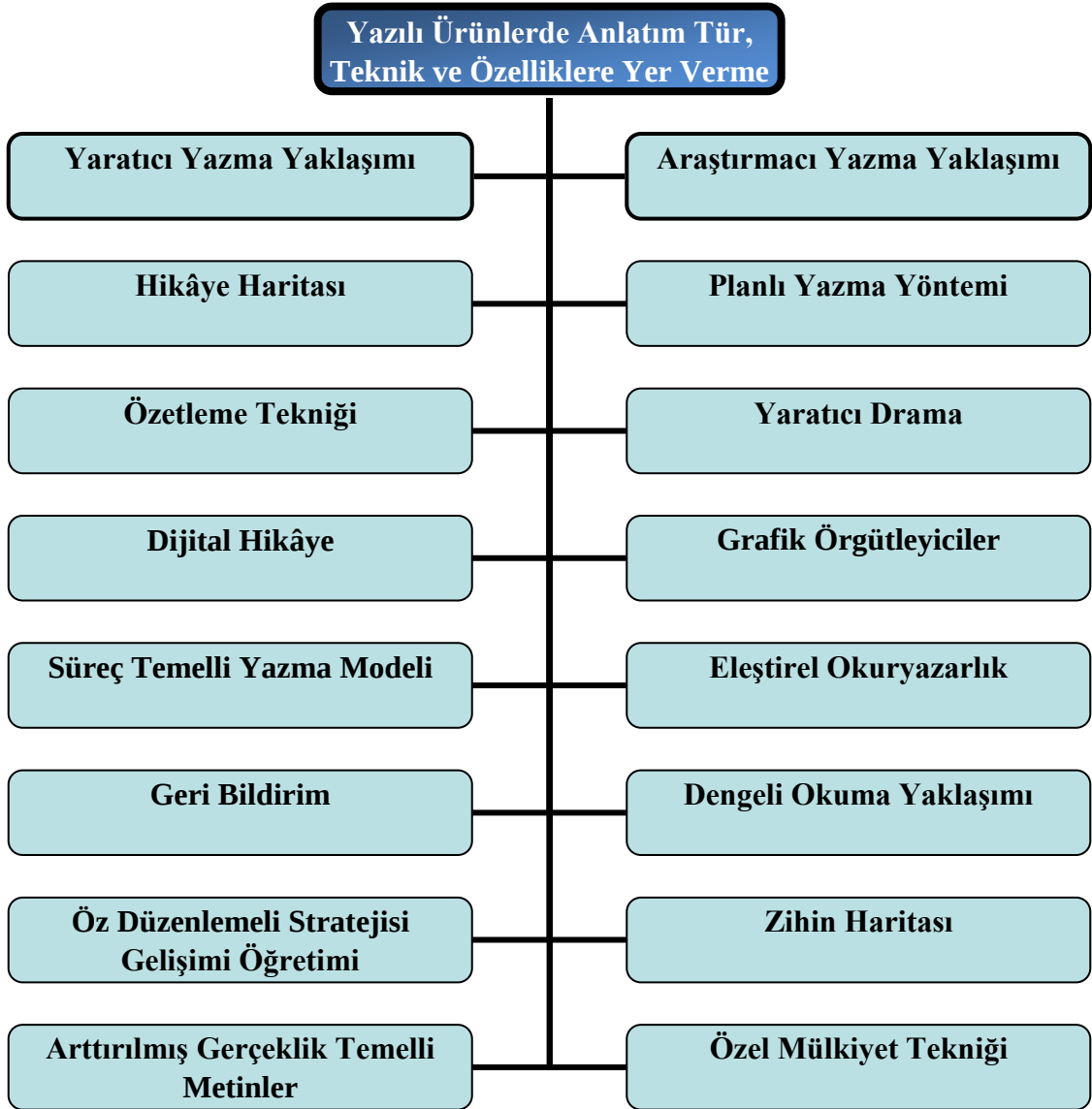
okuduklarını anlaması üzerine oluşturulan yazma sürecinin metin içi keline ve cümle zenliği değişimi *“Metinler arası okuma yaklaşımı ile yapılan dersler sonucunda öğrencilerin kelime ve cümleleri uygun anlamda ve uzunlukta kullanarak içeriksel zenginlik oluşturdıkları tespit edilmiştir.”* ifadesiyle belirtilmiştir. Benzer bir sonuç yapılandırmacı yazma çalışması sonunda şu şekilde belirtilmiştir: *“Yapılandırma uygulaması sonrasında öğrencilerin oluşturdıkları yazılı ürünlerde içeriği etkili hale getirecek anlatımlara ve değişik cümle gruplarına yer verdikleri görülmüştür.”*

4.2.6. Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan çalışmalar yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklerine yer verme becerisi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklerine yer verme becerisine etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.13’de gösterilen uygulamaların yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklerine yer verme becerisini geliştirdiği bulgusuna ulaşılmıştır (Taç, 2020, s. 86- 87; Razgathoğlu, 2020, s. 208; Karataş, 2020, s. 84; Özdil, 2019, s. 70; Demirbaş, 2019, s. 83; Erdoğan, 2019, s.99; Yegen, 2019, s. 157; Kasap, 2019, s. 102; Ahraz, 2018, s.99; Uysal, 2018, s. 168; Erdoğan, 2018, s. 45; Arslan, 2017, s.68; Kaya, 2016, s. 87; Özkan, 2016, s. 135; Peker, 2015, s. 63; Tavşanlı, 2014, s. 47; Sever, 2013, s. 93; Şahin, 2012, s. 81; Uygun, 2012, s. 125- 126; Dal, 2012, s. 237; Akdal, 2011, s. 139; Beydemir, 2010, s. 95; Kuruyer, 2010, s. 70; Duran, 2010, s. 90; Topbaşoğlu, 2021, s. 145; Kaya, Ateş, Yıldırım ve Rasinski, 2020, s.199; Memiş, Sever ve Bozkurt, 2016, s. 1699; Çetin ve Ulusoy, 2020, s. 97; Cavkaytar ve Yaşar, 2010, s. 34).

Şekil 4. 13.

Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklere Yer Verme

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. İçeriksel boyut ana temasında bulunan yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklere yer verme becerisini, yaratıcı yazma yaklaşımı, dijital ortam uygulamaları, grafiksel uygulamalar, sürece dayalı yazma ve drama uygulamalarının yanı sıra özetleme teknikleri, eleştirel okuryazarlık, geri bildirim ve dengeli okuma yazma çalışmalarının olumlu anlamda etkilediği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir: Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yazma sürecinde öğrencilerin araştırma yapmalarına da fırsat tanıyan araştırmacı yazma yaklaşımının anlatım türü, tekniği ve özelliği açısından oluşturduğu durum *“Araştırmacı yazma yaklaşımı ile yapılan etkinlikler sonucunda oluşturulan etkinliklerde akıcı ve yaratıcı yazma becerilerinde gelişmeler gözlenmiştir.”* şeklinde ifade edilmiştir. Yaratıcı yazma uygulamalarının yapıldığı başka bir araştırmada anlatıma tür, teknik veya özellik açısından olan katkı *“Yapılan yazma çalışmaları sonucunda öğrencilerin şiir tekniği kullanım becerisi geliştiği saptanmıştır.”* ifadesiyle ortaya çıkarılmıştır. Özetleme tekniklerinin kullanımının metin içinde anlatım türü, tekniği veya özelliğine yer verme becerisine olan etkisi *“PQRST ve WINDOW teknikleri ile yapılan yazma çalışmaları, öğrencilerin özet yapma becerisine olumlu anlamda etki sağlamıştır.”* şeklinde belirtilmiştir. Drama uygulamasının yapıldığı yazma sürecinde öğrencilerin yazılarda kullandıkları anlatımlarda oluşan durum *“Yaratıcı drama yöntemiyle yapılan yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazma çalışmalarında yaratıcılığı sağladığını göstermektedir.”* ifadesiyle açıklanmıştır. Grafikselle uygulamadan olan zihin haritası tekniğinin kullanımı yazılı ürünlerde anlatım türü, tekniği veya özelliğine yer verme açısından katkısı *“Yapılan uygulama, öğrencilerin öykü tekniğinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.”* bulgusuyla ifade edilmiştir. Benzer bir sonuç öz düzenleme stratejisi gelişimi öğretiminin uygulandığı bir araştırmada şu şekilde açıklanmıştır: *“Öğrencilere öz düzenleme stratejisi gelişimi öğretimi, yazılarında bilgilendirici ve öyküleyici anlatıma yer vermelerine olanak sağlamaktadır.”*

Yukarıda yazma sürecinde kullanılan yaklaşım, model ve araçların yazma becerisine içeriksel yönden yansımalarına ilişkin bulgular açıklanmıştır. Bu bulgular yazma becerisine içeriksel açıdan katkı sağlayan uygulamaları göstermektedir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 4.2’de kısaca özetlenmiştir:

Tablo 4.2.

İçeriksel Yönden Bulgular

	Yazılı Ürünlerde Hayal Gücünü Yansıtabilme	Yazı İçeriğine Uygun Başlık Belirleyebilme	Yazılı Ürünlerde Düşünme Biçimlerine Yer Verme	Hikâye Ögelerine Yer Verme	Yazılı Ürünlerde Kelime-Cümle Zenginliği	Yazılı Ürünlerde Anlatım Tür, Teknik ve Özelliklerine Yer Verme
Araştırmacı Yazma Yaklaşımı				X		X
Akran Destekli Yazma		X			X	
Yaratıcı Yazma Yaklaşımı	X	X	X	X	X	X
Dijital Yazma Atölyesi				X		
Yaratıcı Drama			X		X	X
Dijital Hikâye				X	X	X
Gözden Geçirme ve Dönüt					X	
Yapılandırmacı Yazma Çalışmaları					X	
Süreç Temelli Yazma Modeli						X
Özetleme Teknikleri						X
Kavram Karikatürü	X					
Planlı Yazma Yöntemi		X	X			X
Zihin Haritası		X		X		X
Özel Mülkiyet Tekniği			X	X		X
Çoklu Zeka Uygulamaları			X			
Öz Düzenlemeli Stratejiye Dayalı Öğretim Modeli				X		X
Üst Bilişsel Beceri Odaklı Yazma Süreci				X		
Hikâye Haritası				X		X
Hikâye Alınlatıcısı				X		

Tablo 4.2. (Devam) *İçeriksel Yönden Bulgular*

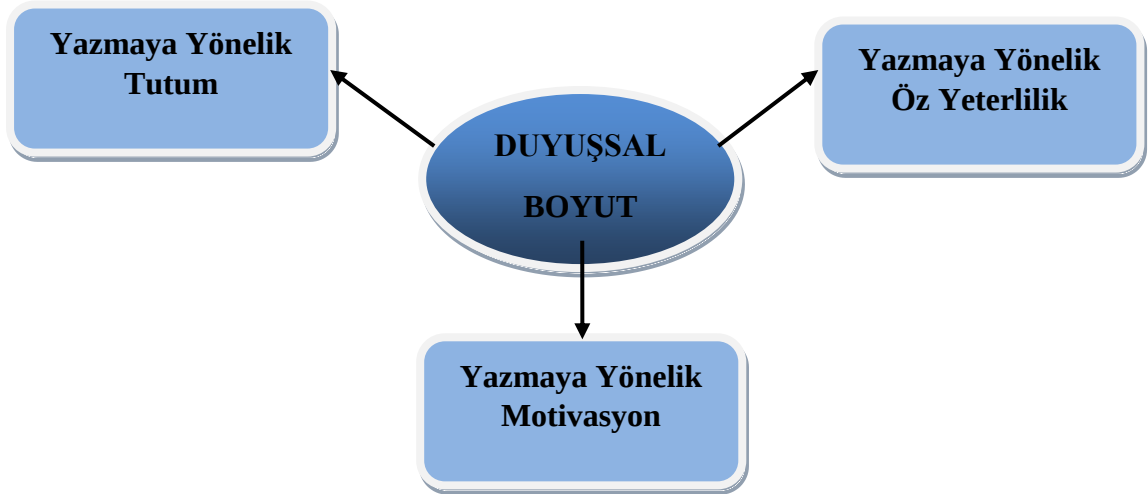
Konu Bağımlı Yazma	X
Grafik Örgütleyiciler	X
Eleştirel Okuryazarlık	X
Geri Bildirim	X
Dengeli Okuma Yaklaşımı	X
Arttırılmış Gerçeklik Temelli	X
Metinler	

4.3. Yazma Becerisi Çalışmalarının Yazmaya Duyuşsal Yansımaları

Araştırma kapsamına alınan yazma becerisi ile ilgili çalışmalar duyuşsal yönden incelenmiştir. Bu inceleme doğrultusunda “Duyuşsal Boyut” başlığı altında, “Yazmaya Yönelik Tutum”, “Yazmaya Yönelik Motivasyon”, “Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik” olmak üzere üç alt tema belirlenmiştir. Oluşturulan temalar Şekil 4.14’te gösterilmiştir:

Şekil 4. 14.

Duyuşsal Boyut

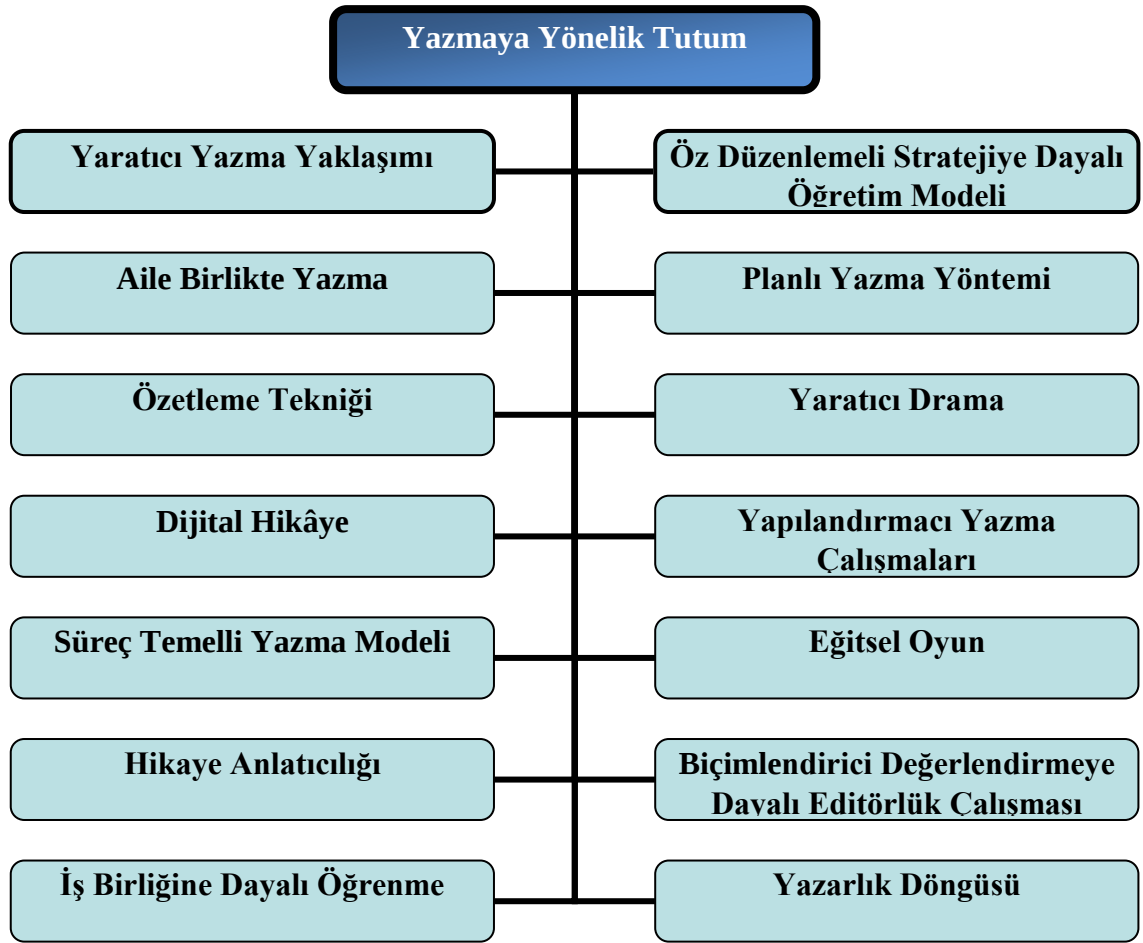
4.3.1. Yazmaya Yönelik Tutum

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına alınan yapılan çalışmalar yazmaya yönelik tutum açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazmaya yönelik tutumu etkileyen uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Tablo 4.15’te gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazmaya yönelik tutumunu arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Karataş, 2020, s. 85; Gökçe, 2020, s. 52; Özdil, 2019, s. 72; Tavşanlı, 2019, s. 213; Özber, 2019, s. 49;

Yegen, 2019, s. 156; Ahraz, 2018, s. 99; Can, 2016, s. 107; Uygun, 2012, s. 122; Erdoğan, 2012, s. 145; Beydemir, 2010, s. 94; Coşkun, 2010, s. 207; Çayır, 2021, s. 116; Topbaşoğlu, 2021, s. 148; Kara, 2021, s. 54; Sever, 2019, s. 165; Razgathioğlu, 2020, s. 237; Kasap, 2019, s. 103; Göçen, 2019, s. 1037; Babayiğit, 2018, s. 218; Erkan ve Aykaç, 2014, s. 609; Kırmızı, 2015, s. 107; Tavşanlı ve Kaldırım, 2018, s. 869; Seban, 2012, s. 154; Sarıkaya, 2021, s. 1710; Girmen, Kaya ve Kılıç, 2021, s. 90).

Şekil 4. 15.

Yazmaya Yönelik Tutum

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. Duyuşsal ana temasında bulunan yazmaya yönelik tutumu, yaratıcı yazma yaklaşımı ve sürece dayalı yazma uygulamaları ile birlikte yaratıcı drama tekniği, özetleme teknikleri, oyunlaştırma ve yapılandırıcı yazma çalışmaları, işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı, biçimlendirici değerlendirmeye dayalı editörlük çalışması, hikâye anlatıcılığı, yazarlık döngüsü ve aile ile birlikte yazma tekniklerinin olumlu anlamda

geliştirdiği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

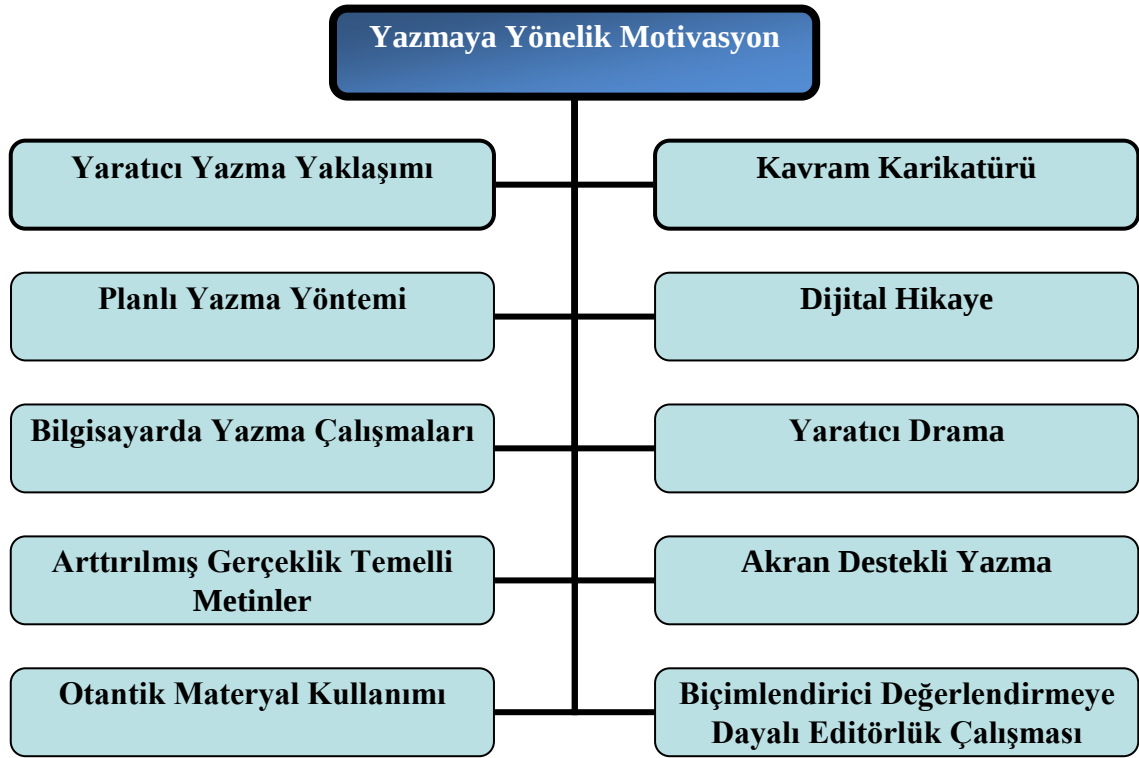
Yaratıcı yazma yaklaşımı ile oluşturulan etkinliklerin öğrencilerin yazmaya karşı olan tutumlarını değiştirmesini yapılan bir araştırma *“Yaratıcı yazma uygulamaları öğrencilerin Türkçe dersinde yazmaya yönelik tutumlarını geliştirmiştir.”* şeklinde belirtmiştir. Benzer bir yaklaşımla yapılan başka bir araştırmada ortaya çıkan durum şu ifadelerle açıklanmıştır: *“Yapılan yazma uygulamaları öğrencilerin yazmaya dönük tutumlarında artışa neden olmuştur.”* Öğrencilerin yazma konusunda kendi öğrenmelerinden sorumlu olmalarını amaçlayan öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modelinin uygulandığı başka bir yazma uygulamasında öğrencilerin yazmaya karşı tutumundaki gelişim *“Yapılan çalışmalar öğrencilerin yazmaya yönelik tutum puanlarında artışa sebep olmuştur.”* ifadesi ortaya koyulmuştur. Yazma becerilerinin gelişiminde öğrencilerin birlikte hareket etmesini isteyen iş birliğine dayalı öğrenme modelinin yazmaya karşı tutuma olan etkisi *“Süreç temelli yazma uygulamalarından olan iş birlikli yazma çalışmaları öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını pozitif yönde etkilemiştir.”* açıklaması ile ortaya çıkarılmıştır. Yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmede etkili olan diğer bir uygulama ise hikâye anlatıcılığıdır. Yapılan araştırmada bu durum şu şekilde özetlenmiştir: *“Yapılan uygulama boyunca öğrencilerin süreçten keyif aldıkları, yazmaya yönelik olumlu tutum gösterdikleri görülmüştür.”* Sınıf ortamında yapılan drama uygulamalarının öğrencilerin yazmaya karşı tutumuna olumlu etkisi *“Yaratıcı drama yöntemi ile yapılan yazma uygulamaları öğrencilerin yazmaya yönelik istekliliği arttırırken tutum yönünden de olumlu anlamda etki sağlamıştır.”* ifadesi ile açıklanmıştır.

4.3.2. Yazmaya Yönelik Motivasyon

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına çalışmalar yazmaya yönelik motivasyon açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazmaya yönelik motivasyona etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.16’da gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonu arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Sarıkaya, 2019, s. 281; Erdoğan, 2019, s. 102; Yegen, 2019, s. 157; Soy, 2019, s. 42; Ahraz, 2018, s. 99; Ceylan, 2017, s. 137; Dayan, 2017, s. 173; Güner, 2016, s. 120; Erzincan, 2017, s. 62; Kara, 2021, s. 54; Kasap, 2019, s. 103; Göçen, 2019, s. 1037; Çetin ve Ulusoy, 2020, s. 97; Girmen, Özkanal ve Dayan, 2019, s. 64).

Şekil 4. 16.

Yazmaya Yönelik Motivasyon

Yukarıdaki şekilde yer alan bulgular ayrıntılı olarak incelenmiştir. Duyuşsal ana temasında bulunan yazmaya yönelik motivasyonu, yaratıcı yazma yaklaşımı ve dijital ortam uygulamaları ile birlikte kavram karikatürleri, planlı yazma yöntemi, yaratıcı drama tekniği, akran destekli yazma yöntemi, otantik materyal kullanımı, biçimlendirici değerlendirmeye dayalı editörlük çalışması ve arttırılmış gerçeklik temelli metinlerin olumlu anlamda geliştirdiği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Öğrencilerin akranlarıyla birlikte yazması ve onlardan destek alması yazmaya karşı motivasyonlarını olumlu olarak etkilediği “*Akran destekli yazma sürecinde öğrenciler arkadaşları tarafından yazma konusunda sözlü olarak sürekli desteklenmiş, bu durum onların yazmaya yönelik istekleri arttırmıştır.*” ifadesi ile belirtilmiştir. Benzer bir durum planlı yazma yönteminin uygulandığı çalışmada “*Planlı yazma süreci sonunda yapılan analizlerde öğrencilerin yazmaya yönelik ilgi ve isteklerinde artış olduğu saptanmıştır.*” şeklinde ifade edilmiştir. Bilgisayar ortamında yapılan yazma çalışmaların öğrencilerin motivasyonlarını geliştirdiği “*Bilgisayarda yazı yazma çalışmaları öğrencileri yazma sürecinde daha etkin hale getirmiş, bu durum onları yazı yazmaya istekli hale getirerek motivasyonlarını arttırmıştır.*” ifadesi ile ortaya

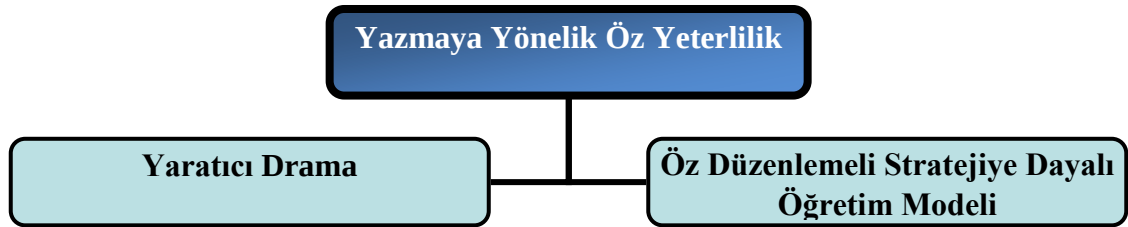
çıkarılmıştır. Benzer bir bulgu otantik görev temelli uygulamanın yapıldığı araştırmada şu şekilde açıklanmıştır: “*Otantik görev temelli otantik nesnelerin kullanıldığı Türkçe dersinde yapılan etkinlikler, öğrencilerin yazmaya yönelik motivasyonlarını arttırmıştır.*” Öğrencilere yazdıkları ürün hakkında değerlendirme fırsatı veren editörlük çalışması üzerine yapılan bir araştırmada uygulanan yöntemin yazmaya karşı motivasyonu geliştirmeye olan etkisi “*İlkokul öğrencileri ile yapılan editörlük çalışması, yazma sürecini eğlenceli hale dönüştürerek öğrencilerin yazı yazmaya yönelik isteklerinin çoğalmasını sağlamıştır.*” ifadesi ile açıklanmıştır.

4.3.2. Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik

Yazma becerisi ile ilgili araştırma kapsamına çalışmalar yazmaya yönelik öz yeterlilik açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda yazmaya yönelik öz yeterliliğe etki eden uygulamalar belirlenmiştir. Aşağıdaki Şekil 4.17’de gösterilen uygulamaların öğrencilerin yazmaya yönelik öz yeterliliğini arttırdığı bulgusuna ulaşılmıştır (Özber, 2019, s. 49; Can, 2016, s. 108).

Şekil 4. 17.

Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik

Yukarıdaki tabloda yer alan bulguları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Duyuşsal ana temasında bulunan yazmaya yönelik öz yeterliliği, öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modeli ve yaratıcı drama tekniğinin olumlu anlamda geliştirdiği görülmektedir. Bu duruma ilişkin araştırma kapsamında incelenen çalışmalardan alınan bazı veriler şöyledir:

Yaratıcı drama yöntemi kullanılarak tasarlanan yazma çalışmalarının öğrencilerin öz yeterliliğini geliştirdiği “*Gerçekleştirilen yazma çalışmaları, öğrencilerin yazma konusunda öz yeterliliğini arttırmıştır*” (Özber, 2019, s. 49) ifadesi ile belirtilmiştir. Benzer bir bulgu öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modelinin uygulandığı araştırmada şu şekilde açıklanmıştır: “*Öz düzenlemeli strateji geliştirmeye*

dayalı yapılan etkinlikler öğrencilerin öykü yazmaya yönelik öz yeterliliklerini arttırmıştır” (Can, 2016, s. 108). Çalışmalardan elde edilen veriler yaratıcı drama ve öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modelinin yazmaya yönelik öz yeterlilik üzerine katkısını göstermektedir.

Yukarıda yazma sürecinde kullanılan yaklaşım, model ve araçların yazma becerisine duyuşsal yönden yansımalarına ilişkin bulgular açıklanmıştır. Bu bulgular yazma becerisine içeriksel açıdan katkı sağlayan uygulamaları göstermektedir. Elde edilen bulgular aşağıdaki Tablo 4.3’te kısaca özetlenmiştir:

Tablo 4.3.

Duyuşsal Yönden Bulgular

	Yazmaya Yönelik Tutum	Yazmaya Yönelik Motivasyon	Yazmaya Yönelik Öz Yeterlilik
Araştırmacı Yazma Yaklaşımı	X		
Akran Destekli Yazma		X	
Yaratıcı Yazma Yaklaşımı		X	
Yaratıcı Drama	X	X	X
Dijital Hikâye	X	X	
Yapılandırmacı Yazma Çalışmaları	X		
Süreç Temelli Yazma Modeli	X		
Özetleme Teknikleri	X		
Kavram Karikatürü		X	
Planlı Yazma Yöntemi	X	X	
Öz Düzenlemeli Stratejiye Dayalı Öğretim Modeli	X		X
Üst Bilişsel Beceri Odaklı Yazma Süreci			
Hikâye Ahnlatıcısı	X		
Arttırılmış Gerçeklik Temelli Metinler		X	
Aile İle Birlikte Yazma	X		

Tablo 4.3. (Devam) *Duyuşsal Yönden Bulgular*

Eğitsel Oyun	X	
Biçimlendirici Değerlendirmeye Dayalı Editörlük Çalışması	X	X
İş Birliğine Dayalı Öğrenme	X	
Yazarlık Döngüsü	X	
Bilgisayarda Yazma Çalışmaları		X
Otantik Materyal Kullanımı		X

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına, araştırma sonuçlarından yola çıkılarak alanyazında yapılan benzer çalışmalar temel alınarak tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Bu çalışmada yazma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkökul öğrencilerinin yazma süreçlerine yansımaları betimlenmiştir. Araştırma bulgularından yola çıkılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmanın alt amaçlarından birincisi olan “Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkökul öğrencilerinin biçimsel yönden yazma becerilerine yansımaları nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için ölçüt olarak tespit edilen çalışmalar noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanma, yazım kurallarına uygun yazma, yazılı ürünlerde görsel unsurlara yer verme, yazılı ürünlerinin düzenlenmesi başlıkları altında incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda akran destekli yazma ve dijital hikâye yöntemi ile yaratıcı yazma yaklaşımının biçimsel yönden tüm boyutlarda etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç, yazılı ürünlerde noktalama işareti kullanma, yazım kurallarına uygun yazma, görsel öğelere yer verme, biçimsel yönden düzenleme becerilerini geliştirmede akran destekli yazma, dijital hikâye yöntemi ve yaratıcı yazma yaklaşımının kullanılabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın alt amaçlarından ikincisi olan “Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkökul öğrencilerinin içeriksel yönden yazma becerilerine yansımaları nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için ölçüt olarak tespit edilen çalışmalar yazılı ürünlerde hayal gücünü yansıtabilme, yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme, yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme, yazılı ürünlerde hikâye öğelerine yer verme, yazılı ürünlerde kelime/cümle zenginliği, yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklere yer verme başlıkları altında incelenmiş olup öğrencilerin yazma becerilerini içeriksel yönden geliştirmede yaratıcı yazma yaklaşımı ile grafiksel uygulamaların (zihin haritası ve hikâye haritası) tüm boyutlarda etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç, yazılı ürünlerde hayali öğelere yer verme, yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme, düşünme biçimlerine yer verme, hikâye öğelerini

ve anlatım tekniklerini kullanma becerilerini geliştirmek için yaratıcı yazma yaklaşımı ve grafiksel uygulamaların kullanılabileceği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırmanın içeriksel yönden bulgularına bakıldığında, yazılı ürünlerde kelime ve cümle zenginliğinin sağlanabilmesi için dijital uygulamalara, drama yöntemine, yapılandırmacı ve akran destekli yazma çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği görölmektedir.

Araştırmanın alt amaçlarından üçüncüsü olan “Yazma becerilerini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkokul öğrencilerinin yazma becerilerine duyuşsal yönden yansımaları nasıldır?” sorusuna cevap bulmak için ölçüt olarak tespit edilen çalışmalar yazmaya yönelik tutum, yazmaya yönelik motivasyon ve yazmaya yönelik öz yeterlilik başlıkları altında incelenmiş olup öğrencilerin yazma becerilerini duyuşsal yönden geliştirmede drama uygulamaları, süreç temelli yazma modeli ve yaratıcı yazma yaklaşımının etkili olduğu saptanmıştır. Yaratıcı drama yönteminin duyuşsal alanda bulunan üç temayı (tutum, motivasyon ve öz yeterlilik) geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç, ilkokul öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumunu, motivasyonunu ve öz yeterliliğini sağlamada yaratıcı drama yönteminin kullanılabileceği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca ilkokul öğrencilerinin yazmaya yönelik motivasyonunu sağlamada yaratıcı drama yönteminin yanı sıra öz düzenlemeli stratejiye dayalı öğretim modelinin kullanılabileceği sonucuna da ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında, yazma becerilerinin biçimsel ögelerini geliştirmek için akran destekli yazma, dijital hikâye yöntemi ve yaratıcı yazma yaklaşımı etkinlikleri kullanılmalıdır. Yazma becerilerinin içeriksel ögelerini geliştirmek için zihin haritası ve hikâye haritası yöntemleri ile yaratıcı yazma yaklaşımı etkinlikleri kullanılmalıdır. Yazma becerilerinin duyuşsal ögelerini geliştirmek için yaratıcı drama yöntemi kullanılmalıdır.

5.2. Tartışma

Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların verilerinden elde edilen bulgular ışığında ortaya çıkan sonuçlardan birincisi, ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazma becerilerinin biçimsel yönden değerlendirmesi üzerinedir. Biçimsel yönden yapılan değerlendirme sonucunda ilkokuldaki öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanma, yazım kurallarına uygun yazma, yazılarda görsel unsurlara yer verme, yazdıklarını düzenleme becerilerinin gelişiminde akran destekli yazma, dijital hikâye ve yaratıcı yazma yaklaşımının etkili olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar

incelendiğinde bu sonuca benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar bulunmuştur. Yapılan çalışmalardan bir tanesinde dijital hikâye gibi dijital ortam uygulamalarından olan bilgisayar destekli öğretimin, öğrencilerin yazım ve noktalama becerilerindeki başarılarına olumlu anlamda etkisi olduğu tespit edilmiştir (Orhan, 2007, s. 123). Başka bir çalışmada yazma becerilerinin desteklenmesinde dijital öyküleme etkinlikleri, öğrencilerin yazdıkları yazıların imla özelliklerinde gelişim göstermelerine yardımcı olduğu saptanmıştır (Tetik, 2020, s. 337). Öğrencilerin bir metnin düzenlenmesi hakkındaki anlayışlarını inceleyen bir çalışmada, dijital hikâye anlatımı yoluyla metnin içeriğini derinleştirebildikleri belirlenmiştir (Kulla-Abbott, 2006, s. 207). Yapılan başka bir çalışmada bir olayın her bir bölümünü mantıklı bir sıraya dahil ederek düzenlenmesinde, dijital hikâyede yer alan görsel resimlerin yardımcı olduğu bulunmuştur (Xin, 2014, s. 8). Dijital öyküleme çalışmaları ile ilgili yapılan bir çalışmada, dijital öykülemenin biçimli metin oluşturmaya katkı sağlamakla birlikte öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarına uymalarını geliştirmelerini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Dayan, 2017, s. 172). Yaratıcı yazma yaklaşımı ile oluşturulan etkinlikler üzerine yapılan bir çalışmada öğrencilerin yazdıkları yazılarda giriş, gelişme, sonuç bölümlerini düzenleme ve dil bilgisi kurallarını uygulama becerilerinde artış olduğu saptanmıştır (Dorlay, 2018, s. 107-108). Masallardan yola çıkılarak yapılan yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma becerilerine etkisini araştıran başka bir çalışmada yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin oluşturdukları yazılarda tümce yapısı, metin düzenleme ve dil bilgisi becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır (Urhan, 2016, s. 78-79). Akran destekli yazma yönteminin etkisini araştıran bir çalışmanın sonucunda öğrencilerin oluşturdukları metinlerde imla ve noktalama işaretleri kullanım kurallarına uyma becerilerinde gelişim sağlamasında akran etkileşiminin önemli olduğu tespit edilmiştir (Dölek ve Hamzadayı, 2016, s. 978). Benzer bir yöntemle yapılan başka bir çalışmada akran dönütü sonrasında öğrencilerin yazdıkları yazılarda biçimsel açıdan yapılan hatalarda azalma olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Gülüşen, 2011, s. 137). Akran geri bildirimi yöntemi ile yapılan çalışmalardan bir başkasında, uygulanan yöntemin öğrencilerin yazma becerilerini metin yapısı ve şekli bakımından geliştirdiğini saptamıştır (Özşavli, 2017, s. 99).

Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan sonuçlardan ikincisi, ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazma becerilerinin içeriksel yönden değerlendirmesi üzerinedir. İçeriksel yönden yapılan değerlendirme sonucunda ilkokuldaki öğrencilerin yazılı ürünlerde hayal gücünü

yansıtabilme, yazı içeriğine uygun başlık belirleyebilme, yazılı ürünlerde düşünme biçimlerine yer verme, yazılı ürünlerde hikâye öğelerine yer verme, yazılı ürünlerde kelime/cümle zenginliği, yazılı ürünlerde anlatım tür, teknik ve özelliklerine yer verme becerilerinin gelişiminde yaratıcı yazma ve grafiksel uygulamaların etkili olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde bu sonuca benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar bulunmuştur. Türkçe dersinde öğrencilerin yazma çalışmalarıyla ilgili olarak yapılan bir araştırmada, iç düzenlemeye ilişkin özelliklerden konunun ruhuna uygun başlık belirleme, anlatımda olabildiğince çok sözcükten yararlanma gibi yazma becerilerinin gelişiminde kelime ağı yönteminin etkili olduğu tespit edilmiştir (Anılan, 2005, s. 71). Başka bir çalışmada, kelime ağı oluşturma yöntemi ile öğrencilere öğretilen söz varlığı öğelerinin (sözcük söz öbeği, deyim vb.) kullanımı yazılı ürünlerin zenginleşmesini sağladığı saptanmıştır (Dağ, Arslan ve Gümüş, 2018, s. 181). Hikâye haritası yöntemi kullanımı üzerine yapılan bir araştırmada, öğrencilerin hikâyenin elemanlarını belirleyebilme becerisini arttırmasına bir etkisi olduğu bulunmuştur (Akça, 2002, s. 59). Konuyla ilgili yapılan başka bir araştırmada, yansıtıcı düşünme destekli uygulamaların yazılarda sözcük ve tümce zenginliği sağladığı tespit edilmiştir (Erdoğan, 2019, s. 101). Yaratıcı yazma uygulamaları ile yapılan başka bir çalışmada yansıtıcı düşünme destekli etkinliklerin öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiğini sonucuna ulaşılmıştır (Elçi, 2018, s. 91).

Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan sonuçlardan üçüncüsü, ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazma becerilerinin duyuşsal yönden değerlendirmesi üzerinedir. Duyuşsal yönden yapılan değerlendirme sonucunda ilkokuldaki öğrencilerin yazmaya yönelik tutumunu, motivasyonunu ve öz yeterliliğini sağlamada yaratıcı drama yönteminin kullanılabileceği sonucu ortaya çıkmıştır. Literatürde bakıldığında bu sonuca benzeyen sonuçlara ulaşan çalışmalara ulaşılmıştır. 2007-2008 eğitim- öğretim yılında yapılan bir çalışmada yaratıcı drama yönteminin yazmaya dönük öğrenci tutumlarında olumlu anlamda etkili olduğu saptanmıştır (Kırmızı, 2009, s. 61). İlköğretim ikinci kademe öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, drama yöntemiyle hikâye oluşturma öğrencilerin Türkçe dersine olan ilgi, istek ve tutumlarını arttırdığı saptanmıştır (Kara, 2010, s. 211). Konuyla ilgili yapılan çalışmalardan bir tanesinde yaratıcı drama yöntemi ile yapılan etkinliklerinin sekizinci sınıf öğrencilerinin yazmada yaratıcılığa ve tutumuna olumlu anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Türkel, 2013, s. 6).

Yukarıda yer alan çalışmaların sonuçları, araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Hem bu araştırmanın hem de ilgili araştırmaların sonuçları birlikte değerlendirildiğinde, öğrenciler yazma sürecinde aktif olması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Başka bir ifadeyle, öğrencilerin biçimsel, içeriksel ve duyuşsal açıdan yazma becerilerini geliştirmek için öğretmen merkezli uygulamalar yerine öğrenci merkezli uygulamalar tercih edilmelidir. Öğrenciler yazma sürecinde özgür olarak düşünebilmeli ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilmelidir. Bunun yanı sıra yazma sürecinde teknolojik uygulamalar da etkin olarak kullanılmalıdır. Yazma sürecinde görsel ve işitsel öğelerin kullanılması yazma becerilerinin gelişimine olumlu katkılar sağlamaktadır. Yazma sürecine olumlu katkı sağlayan başka bir uygulama ise öğrenciler arasındaki etkileşimdir. Öğrenciler aralarındaki etkileşim, yazma becerilerinin gelişimini desteklemektedir.

Araştırma sonucunda yer alan yazma becerilerini biçimsel, içeriksel ve duyuşsal açıdan geliştirmek için kullanılması önerilen yaklaşım, model veya araçlar yer almaktadır. Önerilen yaklaşım, model veya araçların öğrenci merkezli olması, yazma sürecinde öğrencilere özgürlük tanınması, görsel ve işitsel duylara hitap etmesi, öğrenciler arasında iletişimi güçlendirmesi yazma sürecinde aktif olarak kullanılması gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca alanyazında yapılan çalışmaların araştırmanın sonuçlarıyla örtüşmesi bu gerçeğin altını çizmektedir.

5.3. Öneriler

Yazma becerisini geliştirmede kullanılan yaklaşım, model ve araçların ilkökul öğrencilerinin yazma süreçlerine yansımaları ilişkin öneriler aşağıda listelenmiştir:

- Araştırma temel dil becerilerinden yazma becerisi üzerine yapılmıştır. Diğer dil becerileri (dinleme, konuşma, okuma) üzerine de çalışmalar yapılabilir.
- İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerini biçimsel açıdan geliştirmek için akran destekli yazma, dijital hikâye yöntemi ve yaratıcı yazma yaklaşımı etkinlikleri kullanılabilir.
- İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerini içeriksel açıdan geliştirmek için yaratıcı yazma yaklaşımı etkinlikleri ile zihin haritası ve hikâye haritası yöntemleri kullanılabilir.
- İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerini duyuşsal açıdan geliştirmek için yaratıcı drama yöntemi kullanılabilir.

- Araştırmada biçimsel boyutta yer alan yazılarda görsel unsurlara yer verme becerisini geliştirmeye yönelik kullanılan yaklaşım, model veya aracın daha az olduğu tespit edilmiştir. Bu konu üzerine ayrıntılı çalışma yapılabilir.
- Araştırmada içeriksel boyutta yer alan yazılarda hayal gücünü yansıtabilme becerisini geliştirmeye yönelik kullanılan yaklaşım, model veya aracın daha az olduğu tespit edilmiştir. Bu konu üzerine ayrıntılı çalışma yapılabilir.
- Araştırmada duyuşsal boyutta yer alan yazmada öz yeterliliği sağlamaya yönelik kullanılan yaklaşım, model veya aracın daha az olduğu tespit edilmiştir. Bu konu üzerine ayrıntılı çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ahraz, S. (2018). *Planlı yazma yönteminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin özgün metin oluşturma erişilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Aksaray, Aksaray Üniversitesi.
- Akbaba, R. S., ve Ayaz, H. (2017). Süreç temelli yazma yaklaşımı ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin bir derleme. *Researcher: Social Science*, 5(9), 344-361. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2151390>
- Akça, G. (2002). *Hikaye haritası yönteminin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama beceri düzeyleri üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Akçayığit, A. (2016). *Çalışma hayatında iletişimin önemi ve iş sağlığına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, Üsküdar Üniversitesi.
- Akdal, D. (2011). *Metinler arası okuma yaklaşımının ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırşehir, Ahi Evran Üniversitesi.
- Aktaş, N. (2019). *Dijital yazma atölyesi etkinliklerinin yazma motivasyonu ve hikaye yazma becerisinin gelişimine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Aktaş, Ş. ve Gündüz, O. (2004). *Yazılı ve sözlü anlatım kompozisyon sanatı*. Akçağ Yayınları.
- Akyol, H. (2000). *Yazı öğretimi*. Milli Eğitim.
- Alar, S. (2018). *Clustering (kümeleme) yaratıcı yazma yönteminin türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma becerisi üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin, Mersin Üniversitesi.
- Alparslan, B. (2019). *Eğitsel oyunların ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Antalya, Akdeniz Üniversitesi.

- Anılan, H. (2005). *Yazılı anlatım becerilerini geliştirmede kelime ağı oluşturma yönteminin etkililiği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Anılan, H., Kaya, M. F., Bayrak, E. ve Kaynaş, E. (2010). Konu bağımlı ve konu bağımsız yazma çalışmalarının karşılaştırılması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 103-119. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/202418>
- Arslan, M. ve Kılıc, E. (2015). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde yazma becerisinin gelişiminde karşılaşılan sorunlar: bosna hersek örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 169-182. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181124>
- Arslan, Ş. (2017). *Dinlediklerini özetlemede hikaye haritası yönteminin etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın, Bartın Üniversitesi.
- Aydın, G. (2017). Kümeleme (cluster) tekniğinin yazılı anlatımda buluş, planlama ve anlatım becerilerine etkisi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(17), 15-32. <https://turkishstudies.net/DergiTamDetay.aspx?ID=12020>
- Aydın, M. (1994). *Eğitim yönetimi, kavramlar, kuramlar, süreçler, ilişkiler*. Pegem Yayıncılık.
- Babayiğit, Ö. (2018). Examining the effect of creative writing activities on reading, writing and language lesson attitudes of elementary school fourth grade students. *European journal of educational research*, 8(1), 213-220. https://pdf.eu-jer.com/EU-JER_8_1_213.pdf
- Bağcı, H. (2015). *Yazma eğitimi*. Pegem Akademi.
- Baki, Y. (2015). *Dijital öykülerin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma sürecine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Erzurum, Atatürk Üniversitesi.
- Balcı, O. (2017). *4 + 1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine ve yazılı anlatım tutumlarını geliştirmeye etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/497090>
- Başkök, B. (2012). *İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinde uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarının, öğrencilerin yaratıcılıklarına ve türkçe dersine olan tutumlarına etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi) Bolu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Batur, Z. ve Özdil, Ş. (2018). Yazım yanlışlarının düzeltilmesine yönelik bir öneri: manas oyunu. *Araştırma ve deneyim dergisi*, 3(2), 118-129. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/607670>
- Belet, Ş. D. (2005). *Öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile türkçe dersine ilişkin tutumlara etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi) Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Belet, Ş. D. ve Yaşar, Ş. (2007). Öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile türkçe dersine ilişkin tutumlarına etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama/ Journal of Theory and Practice in Education*, 3(1), 69-86. <https://www.acarindex.com/pdfler/acarindex-4a3476cf-0653.pdf>
- Berk, T. (2017). *İşletmelerde sözsüz iletişimin çalışan ilişkileri üzerindeki etkisi: perakende sektöründe bir uygulama* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, Beykent Üniversitesi.
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Denizli, Pamukkale Üniversitesi.
- Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Pegem A Yayıncılık.
- Bulut, K. (2012). 2006 türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı'nda yer alan yazma kazanımlarının yaratıcı yazmaya uygunluğu. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi*. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

- Can, B. (2016). *Öz düzenlemeli strateji geliştirmeye dayalı öğretim modelinin hikaye yazma becerilerini geliştirmeye etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Can, C. (2017). *Türkçe öğretiminde ders günlüğü kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ile yazma becerileri üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Antalya, Akdeniz Üniversitesi.
- Can, E. (2018). *Öyküleyici metin türünde yazma becerisini geliştirmeye yönelik bir uygulama: kurgu merdiveni* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kütahya, Dumlupınar Üniversitesi.
- Cavkaytar, S. (2009). *Dengeli okuma yazma yaklaşımının türkçe öğretiminde uygulanması: ilköğretim 5. sınıfta bir eylem araştırması* (Yayınlanmamış doktora tezi), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Cavkaytar, S. ve Yaşar, Ş. (2010). Yazılı anlatım becerilerinin öğretiminde dengeli okuma yazma yaklaşımından yararlanma: bir eylem araştırması. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 24-37. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/187039>
- Ceylan, M. (2017). *Bilgisayarda yazma çalışmaları sonrasında verilen geribildirim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Committee, S. L. (1998). Creative writing 20 a curriculum guide for the secondary level. Saskatchewan Education.
- Coşkun, E. (2007). Yazma becerisi. A. Kırkkılıç, ve H. Akyol içinde, *İlköğretimde Türkçe Eğitimi* (s. 55-56). Pegem A Yayıncılık.
- Coşkun, İ. (2010). *İlköğretim 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerindeki gelişimin birbirini etkileme durumu: eylem araştırması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Çakır, Ö. (2003). Yazma öğretiminde süreç yaklaşımına dayalı programın yazılı anlatım becerisini geliştirmedeki rolü: mersin üniversitesi eğitim fakültesi örneği. *Dil Dergisi*, 122, 31-51. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=556827>

- Çayır, M. (2021). *Oyunlaştırma yaklaşımının türkçe dersi okuma ve yazma becerilerine yönelik tutum ve akademik başarıya etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Amasya, Amasya Üniversitesi.
- Çayır, N. B. (2011). *Çoklu zeka uygulamalarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileriyle ilgili deneysel bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Çer, E. (2017). İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramının etkisi. *Eğitim ve bilim*, 42(190), 379-400. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.7015>
- Çetin, H. ve Ulusoy, M. (2020). Arttırılmış gerçeklik temelli metinlerin yazılı anlatım becerisi üzerindeki etkisi: biçimlendirici deney araştırması. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 80-100. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1131993>
- Çıralı, H. (2014). *Dijital hikaye anlatımının görsel bellek ve yazma becerisi üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Dağ, P., Arslan, E. V. ve Gümüş, İ. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde mitik anlatıların kelime ağı oluşturma, bağlam, söz dizimi ve yaratıcı yazmaya katkılarının seçmecî yöntem çerçevesinde değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(Özel Sayı), 165-196. <https://doi.org/10.19171/uefad.430167>
- Dal, S. (2012). *İlköğretim 5. sınıf türkçe dersinde eleştirel okuryazarlık uygulamaları: bir eylem araştırması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Dayan, G. (2017). *İlkokul öğrencilerinin türkçe dersinde dijital öyküleme çalışmaları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Demirbağ, M. (2011). *Argümantasyon tabanlı bilim öğrenme yaklaşımının kullanıldığı fen sınıflarında modsal betimleme eğitiminin öğrencilerin fen başarıları ve yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırşehir, Ahi Evran Üniversitesi.

- Demirbaş, İ. (2019). *Dijital öykülerin ilköğrencilerinin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırşehir, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
- Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). *Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi Yayınları.
- Demirkol, S. (2021). *Dijital öykü çalışmalarının dil becerilerine yansımaları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Doğan, C. (2016). *Kurum içi iletişim ve çatışma eğiliminin bazı değişkenler açısından incelenmesi: tarsus ilçe emniyet müdürlüğü örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin, Mersin Üniversitesi.
- Dorlay, O. (2018). *5E öğrenme modeline uygun yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale, Kırıkkale Üniversitesi.
- Dölek, O. ve Hamzadayı, E. (2016). Akran etkileşimine dayalı yazma etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 965-980. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9230>
- Duran, S. (2010). *Yaratıcı yazma yaklaşımının yazılı anlatım becerisinin gelişimine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Edirne, Trakya Üniversitesi.
- Duru, A. (2014). *Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerinin etkililiğinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde, Niğde Üniversitesi.
- Elbir, B. ve Yıldız, H. (2012). İlköğretim yazma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarının değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*(30), 1-11. https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/9383/makaleler/30/arastirmx_9383_30_pp_1-11_0.pdf
- Elçi, Z. A. (2018). *Yansıtıcı düşünmeye dayalı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazma tutumları ve yazma kaygıları üzerindeki etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.

- Erdoğan, M. (2018). *Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın, Bartın Üniversitesi.
- Erdoğan, Ö. (2012). *Süreç temelli yaratıcı yazma uygulamalarının yazılı anlatım becerisine ve yazmaya ilişkin tutuma etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Erdoğan, Ö. (2018). *İletişim kaygısı gelişiminde aile iletişim kalıpları ve paradoksal (çift bağ) iletişimin etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul, Marmara Üniversitesi.
- Erdoğan, R. (2019). *İlkokul 4. sınıf türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Rize, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.
- Ergenç, İ. (2009). Geleceğin lisesinde türk dili ve edebiyatı nasıl öğretilmeli? İçinde M. Altun (Ed.), *Eğitimin geleceği üzerine tartışmalar- 2* (s. 67-72). Özel Bursa Kültür Okulları Yayınları.
- Ergil, D. (1995). Çok kültürlülük ve çok dillilik. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 50(3), 159-165. https://doi.org/10.1501/SBFder_0000001847
- Erkan, G. ve Aykaç, M. (2014). Samet bahrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi ve tutumlarına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 600-610. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/the-effects-of-creative-drama-activities-constructed-with-samed-behrengi-books-on-the-writing-skills-and-attitudes-of-st.pdf>
- Ersoy, A. (2015). Doktora öğrencilerinin ilk nitel araştırma deneyimlerinin günlükler aracılığıyla incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(5), 549-568. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2015.030>
- Erzincan, A. (2017). *İlkokul 4. sınıfta hikaye türünün yazılı anlatım becerisinin gelişimine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erzurum, Atatürk Üniversitesi.

- Et, E. ve Dilber, N. Ç. (2022). Karikatürle yazma çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 10(2), 291-308. <https://doi.org/10.16916/aded.1023541>
- Fer, T. D. (2017). *İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazı çalışmalarının süreç içerisindeki gelişimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, Bahçeşehir Üniversitesi.
- Girmen, P., Kaya, M. F. ve Kılıç, Z. (2021). A technology-supported process based writing case in primary school fourth grade. *International Technology and Education Journal*, 5(1), 83-94. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1312888.pdf>
- Girmen, P., Özkanal, Ü. ve Dayan, G. (2019). Digital storytelling in the language arts classroom. *Universal Journal of Educational Research*, 7(1), 55-65. <https://doi.org/10.13189/ujer.2019.070108>
- Göçen, G. (2019). The effect of creative writing activities on elementary school students' creative writing achievement, writing attitude and motivation. *Journal of language and linguistic studies*, 15(3), 1032-1044. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1230224.pdf>
- Göçer, A. (2015). Süreç temelli yazma yaklaşımının grup çalışması tekniğiyle uygulanabilirliği ve etkililiği. *International Journal of Language Academy*, 3(2), 14-36. <https://dx.doi.org/10.18033/ijla.234>
- Gökçe, A. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf türkçe dersinde yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin türkçe dersi tutumu, yazma tutumu ve yaratıcı yazma becerileri üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yozgat, Yozgat Bozok Üniversitesi.
- Göksu, E. (2016). *İlköğretim düzeyi yazma becerileri ile ilgili makalelerin ve lisansüstü tezlerin çok yönlü incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Graham, S. & Karin, S. (2011). The process writing approach: a meta-analysis. *The Journal of Educational Research*, 104(6), 396-407. <https://dx.doi.org/10.1080/00220671.2010.488703>

- Gülüşen, A. (2011). *Akran dönütünün ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Malatya, İnönü Üniversitesi.
- Güner, M. (2016). *Türkçe dersinde otantik görev temelli otantik materyal kullanımının öğrencilerin okuduğunu anlama, yazma becerileri ve yazma motivasyonları üzerindeki etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.
- Kara, Ö. T. (2010). *Dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim ikinci kademe türkçe öğretimine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Konya, Selçuk Üniversitesi.
- Kara, Ü. E. (2021). *Biçimlendirici değerlendirmeye dayalı editörlük çalışmasının ilkokul öğrencilerinin yazılı anlatım başarıları üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Karabay, A. (2013). Eleştirel yazma eğitiminin türkçe öğretmeni adaylarının yazma akademik başarılarına ve eleştirel yazma düzeylerine etkisi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 1729-1743. <https://arastirmax.com/tr/system/files/dergiler/79199/makaleler/8/9/arastirmax-elestirel-yazma-egitiminin-turkce-ogretmeni-adaylarinin-yazma-akademik-basarilarina-elestirel-yazma-duzeylerine-etkisi.pdf>
- Karacan, H. (2012). *Türkiye'de rusça eğitiminin yeri ve önemi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Karakuş, F. (2000). *Drama yönteminin ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Adana, Çukurova Üniversitesi.
- Karataş, Y. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı hikaye yazma becerilerinin geliştirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak, Uşak Üniversitesi.
- Karatay, H. (2011). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretmen adaylarının yazılı anlatım tutumlarını ve yazma becerilerini geliştirmeye etkisi. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of*

- Karatay, H. (2013). Süreç temelli yazma modelleri: 4 + 1 planlı yazma ve değerlendirme modeli. İçinde M. Özbay (Ed.), *Yazma Eğitimi* (s. 21-40). Pegem Akademi.
- Karatay, H. ve Aksu, Ö. (2017). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli'nin 8. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerini hazırlamaya etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 313-335. <https://doi.org/10.16916/aded.302765>
- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı okuma- yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişisine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Denizli, Pamukkale Üniversitesi.
- Kaya, B. (2016). *Üstbilişsel beceri odaklı yazma süreçlerinin dördüncü sınıf öğrencilerinin hikaye yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Kaya, B., Ateş, S., Yıldırım, K. ve Rasinski, T. (2020). Geri bildirimin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıcı yazma becerilerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 45, 189-205. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.8413>
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine hazırlanan tezlere yönelik bir inceleme: yarı deneysel çalışmalar. *Uluslararası Toplum Dergisi*, 18(41), 3172-3203. <http://dx.doi.org/10.26466/opus.887374>
- Kılıç, S. (2014). *Kitle iletişim araçlarının gelişimi ve sosyal medyanın siyasal iletişimi etkileme rolü* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1156348>
- Kırmızı, F. S. (2011). Yaratıcı yazma ürünlerinin bazı ölçütler açısından değerlendirilmesine ilişkin nitel bir çalışma. *Dil Dergisi*(151), 22-35. http://dx.doi.org/10.1501/Dilder_0000000141

- Kırmızı, F. S. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4552>
- Kulla-Abbott, T. M. (2006). *Developing literacy practices through digital storytelling* (Yayınlanmamış doktora tezi). Kaliforniya, Southern Illinois Üniversitesi.
- Kumtepe, E. G. ve Küçük, M. (2015). İletişim işlevleri sormacasının türkçe versiyonu için geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Selçuk İletişim*, 8(4), 5-31. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/178238>
- Kuruyer, H. G. (2010). *İkili kodlama kuramı destekli hikaye haritası öğretiminin hikaye analizine ve yazımına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Kuyumcu, M. (2017). *Çağdaş dünyanın yeni kitle iletişim araçları: youtube üzerine bir inceleme* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İzmir, Ege Üniversitesi.
- Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı yazma yaklaşımı açısından türkçe derslerindeki yazma süreçlerinin ve ürünlerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi.
- MEB. (2011). *Gazetecilik- iletişim süreci ve türleri*. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Memiş, A., Sever, E. ve Bozkurt, M. (2016). Yaratıcı yazma ve yaratıcı drama yaklaşımının ilkokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine ve yardımseverlik tutumlarına etkisi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 1685-1702. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9263>
- Oğuz, S. G. (2017). *Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Malatya, İnönü Üniversitesi.
- Oral, G. (2002). *Yine yazı yazıyoruz*. Pegem A Yayıncılık.
- Orhan, H. G. (2007). *Bilgisayar destekli öğretimin ilkokuma yazma başarısına etkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul, Marmara Üniversitesi.

- Oruç, Ş. (2016). Türkçede ana dil ve ana dili. *Journal of Turkish Language and Literature*, 2(1), 311-322. <https://doi.org/10.20322/lt.15463>
- Özber, M. (2019). Yaratıcı drama yöntemleriyle oluşturulmuş yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma kaygısı, yazmaya yönelik tutumu ve yazma öz yeterliğine etkisi. *Yüksek lisans tezi*. Uşak: Uşak Üniversitesi.
- Özdemir, B. (2014). *Analitik yazma ve değerlendirme modelinin türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerilerine ve yazma tutumlarına etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Özdemir, N. H. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıkları üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Malatya, İnönü Üniversitesi.
- Özdil, Ş. (2019). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin metin özetleme becerilerinin geliştirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uşak, Uşak Üniversitesi.
- Özkan, Ö. (2016). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerinin geliştirilmesi Akran geri bildiriminin türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın, Adnan Menderes Üniversitesi.
- Özşavli, M. (2017). *Akran geri bildiriminin türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hatay, Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Peker, Ş. (2015). *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı drama tekniklerinden özel mülkiyet tekniğinin yaratıcı yazma yaklaşımı ile karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Raimes, A. (1983). *Techniques in teaching writing*. Oxford University Press.
- Razgatlıoğlu, M. (2020). *Etkinlik temelli şiir çalışmalarının akıcı okuma, yaratıcı yazma ve tutumlara etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Sarikaya, İ. (2019). *Akran destekli yazmanın yazma başarısına etkisi ve öz-düzenleme becerileri bağlamında incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Erzurum, Atatürk Üniversitesi.

- Sarikaya, İ. (2021). Aile ile birlikte yazmanın ilkokul öğrencilerinin yazma başarısı ve tutumlarına etkisi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(4), 1696-1720.
<https://doi.org/10.30703/cije.901755>
- Seban, D. (2012). The effect of authoring cycle on third grade students' attitudes towards writing, self-perception and writing ability. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 147-158.
https://www.researchgate.net/publication/289634294_The_Effect_of_Authoring_Cycle_on_Third_Grade_Students'_Attitudes_towards_Writing_Self-perception_and_Writing_Ability
- Seban, D. (2021). Gözden geçirme ve dönütün 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 276-298.
<https://doi.org/10.29299/kefad.834391>
- Selçuk, Z. ve Palancı, M. (2014). Eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: içerik analizi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39(173), 430-453.
<http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/3278/720>
- Sertoğlu, G. (2020). Yazma eğitiminde yöntem ve teknikler: bir meta-sentez çalışması. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 410-427.
<https://doi.org/10.31464/jlere.698288>
- Sever, E. (2013). *Süreç temelli yazma modellerinin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Zonguldak, Bülent Ecevit Üniversitesi.
- Sever, E. (2019). *İş birliğine dayalı öğrenmenin yazılı anlatıma, öz düzenleme becerisine ve yazma motivasyonuna etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Sharples, M. (2003). *How we write: writing as creative design*. Routledge.
- Soy, O. (2019). *Kavram karikatürleri aracılığıyla ilkokul 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Sönmez, M. (2016). *İletişim ve mutluluk ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul, Marmara Üniversitesi.

- Sürmeli, H. (2015). *Anadilinde eğitim hakkı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Şahin, A., Aydın, G. ve Sevim, O. (2011). Cornell not alma tekniğinin dinlenilen metni anlamaya ve kalıcılığa etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(29), 29-36. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/55670>
- Şahin, H. K. (2021). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin duyuşsal ve fiziksel özellikleri ile yazmada kullandıkları bilişsel süreçlerin yazma hızı ve yazma kalitesi ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Kütahya, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi.
- Şahin, İ. (2012). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin hikaye edici metinlerde özetleme ve ana fikir bulma becerileri üzerinde hikaye haritalarının etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Antalya, Akdeniz Üniversitesi.
- Tabak, G. ve Göçer, A. (2013). 6-8. sınıflar türkçe dersi öğretim programının ürün ve süreç odaklı yazma yaklaşımları çerçevesinde değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 147-169. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1490580>
- Taç, İ. (2020). *Araştırmacı yazma yaklaşımının ilkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı ve akıcı hikaye yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Tağa, T. (2013). *İlköğretim 7. sınıf türkçe dersinde kullanılan zihin haritası tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Konya, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Tarikdaroğlu, M. (2019). *Öğrenme amaçlı yazmanın akademik başarıya etkisi ve öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Tavşanlı, Ö. F. (2014). *Grafik örgütleyicilerin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin bilgilendirici metinleri çözümleme ve özetleme başarıları üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Antalya, Akdeniz Üniversitesi.

- Tavşanlı, Ö. F. ve Kaldırım, A. (2018). İlkokul 2. sınıf öğrencilerinin süreç temelli yazma uygulamalarına ilişkin görüşlerin incelenmesi. *Ana Dili Eğitim Dergisi*, 6(3), 859-876. <https://doi.org/10.16916/aded.436344>
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*(27), 621-643. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/157010>
- Tetik, T. (2020). *Özel yetenekli ilkokul öğrencilerinin yazma becerilerinin desteklenmesinde dijital öyküleme etkinlikleri: eylem araştırması* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Burdur, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Topbaşoğlu, N. (2021). *Hikaye anlatıcılığının yaratıcı hikaye yazma becerisinin gelişimine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Uşak, Uşak Üniversitesi.
- Tok, M. ve Potur, Ö. (2015). Yazma eğitimi alanında yapılmış akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 yılları). *Ana Dili Eğitim Dergisi*, 3(4), 1-25. <https://doi.org/0.16916/ek.30614>
- Türkel, A. (2013). Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutuma etkisi (ortaokul 8. sınıf örneği). *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 1-11. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/231549>
- Urhan, O. (2016). *Ortaokul 8. sınıf türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Uslu, H. (2009). *Altıncı ve yedinci sınıf fen ve teknoloji ile matematik derslerinde günlüklerin kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Uyar, Y. (2016). Yazma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmalar: son çeyrek asrın değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 2273-2294. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9479>

- Uygun, M. (2012). *Öz düzenleme stratejisi gelişimi öğretiminin yazılı anlatıma, yazmaya yönelik öz düzenleme becerisine, kalıcılığa ve tutuma etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Uysal, H. (2018). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin zihin haritası yöntemi ile hikaye yazma becerilerinin geliştirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Ülper, H. (2008). *Bilişsel süreç modeline göre hazırlanan yazma öğretimi programının öğrenci başarısına etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Ülper, H. ve Karagül, S. (2011). Özetleme becerisinin kazandırılmasına yönelik etkinlikler: ders kitapları temelinde bir araştırma. İçinde V. D. Günay, Ö. Fidan, B. Çetin ve F. Yıldız (Eds.), *Türkçe öğretimi üzerine çalışmalar* (s. 145-155). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- Ünsal, G. (2008). Yazma öğretimi. *Dil Dergisi*(142), 46-60.
- Ünveren, I. T. (2018). Yazma becerisi etkinliklerinde algısal öğrenme ve drama ilişkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(3), 652-669. <https://doi.org/10.16916/aded.416253>
- Xin, J. F. (2014). Digital stories in writing instruction for middle school students with autism. *Studies in Literature and Language Dergisi*, 9(1), 1-10. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.924.4219&rep=rep1&type=pdf>
- Yalçın, S. K. ve Şengül, M. (2007). Dilin iletişim süreci içerisindeki rolü ve işlevleri. *Turkish Studies/ Türkoloji Araştırmaları*, 2(2), 749-769. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.105>
- Yamaç, A. (2015). *İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişiminde dijital hikayelerin etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara, Gazi Üniversitesi.
- Yegen, G. D. (2019). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.

Yüksel, H. (2015). *Etkili iletişim teknikleri*. Anadolu Üniversitesi Yayını.

EKLER

Ek Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
EK 1	Araştırmaya Dahil Edilen Çalışmalar	83
EK 2	Doküman Analiz Formu	89

EK-1**Araştırmaya Dahil Edilen Çalışmalar**

Sıra No	Tez Adı	Yazar	Yıl
1	İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Duyuşsal ve Fiziksel Özellikleri İle Yazmada Kullandıkları Bilişsel Süreçlerin Yazma Hızı ve Yazma Kalitesi İle İlişkisinin İncelenmesi	Handan KILIÇ ŞAHİN	2021
2	Oyunlaştırma Yaklaşımının Türkçe Dersi Okuma ve Yazma Becerilerine Yönelik Tutun ve Akademik Başarıya Etkisi	Mehtap ÇAYIR	2021
3	Hikaye Anlatıcılığının Yaratıcı Hikaye Yazma Becerisinin Gelişimine Katkısı	Nazmiye TOPBAŞOĞLU	2021
4	Biçimlendirici Değerlendirmeye Dayalı Editörlük Çalışmasının İlkokul Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Başarılarına Etkisi	Ülkü Eda KARA	2021
5	Araştırmacı Yazma Yaklaşımının İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı ve Akıcı Hikaye Yazma Becerisine Etkisi	İmra TAÇ	2020
6	Etkinlik Temelli Şiir Çalışmalarının Akıcı Okuma, Yaratıcı Yazma Ve Tutumlara Etkisi	Mehmet RAZGATLIOĞLU	2020
7	İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Hikaye Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi	Yıldız KARATAŞ	2020
8	İlkokul Dördüncü Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumu, Yazma Tutumu ve Yaratıcı Yazma Becerileri Üzerine Etkisi	Ayhan GÖKÇE	2020
9	Sorumluluk Değerinin Yaratıcı Yazma Teknikleri İle Oluşturulan Etkinliklerle Kazandırılmasının Öğrencilerin Sorumluluk Düzeyine Etkisi	Gülsüm KARATAŞ	2019
10	Eğitsel Oyunların İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerilerine Etkisi	Burcu ALPARSLAN	2019
11	Akran Destekli Yazmanın Yazma Başarısına Etkisi Ve Öz-Düzenleme Becerileri Bağlamında İncelenmesi	İsmail SARIKAYA	2019
12	İlkokul 4.Sınıf Öğrencilerinin Metin Özetleme Becerilerinin Geliştirilmesi	Şeyma ÖZDİL	2019
13	İşbirlikli Dijital Hikaye Anlatımının İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma ve Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerine Etkisi	Ali USLU	2019
14	Dijital Öykülerin İlkokul Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama ve Yaratıcı Yazma	İrem DEMİRBAŞ	2019

	Becerilerine Etkisi		
15	İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi	Refika ERDOĞAN	2019
16	Süreç Temelli Yazma Modüler Programının İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Yazmaya İlişkin Tutum, Yazılı Anlatım Becerisi Ve Yazar Kimliği Üzerine Etkisi	Ömer Faruk TAVŞANLI	2019
17	Yaratıcı Drama Yöntemleriyle Oluşturulmuş Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yazma Kaygısı, Yazmaya Yönelik Tutumu Ve Yazma Öz Yeterliliğine Etkisi	Metin ÖZBER	2019
18	İş Birliğine Dayalı Öğrenmenin Yazılı Anlatıma, Öz Düzenleme Becerisine ve Yazma Motivasyonuna Etkisi	Esra SEVER	2019
19	İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Yaratıcı Drama Yöntemiyle Geliştirilmesine Yönelik Bir Eylem Araştırması	Güllü DUMAN YEGEN	2019
20	Yaratıcı Okuma-Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yaratıcı Okuma, Okuduğunu Anlama, Yazma ve Yaratıcı Yazma Erişimine Etkisi	Demet KASAP	2019
21	Dijital Yazma Atölyesi Etkinliklerinin Yazma Motivasyonu ve Hikaye Yazma Becerisinin Gelişimine Etkisi	Nurhan AKTAŞ	2019
22	Kavram Karikatürleri Aracılığıyla İlkokul 1. ve 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Yazma Becerilerine Etkisi	Osman SOY	2019
23	Planlı Yazma Yönteminin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Özgün Metin Oluşturma Erişilerine Etkisi	Sultan AHRAZ	2018
24	İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Zihin Haritası Yöntemi İle Hikaye Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi	Hümeysra UYSAL	2018
25	Yaratıcı Drama Yönteminin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi	Mehtap ERDOĞAN	2018
26	İlkokul 4. Sınıfta Hikaye Türünün Yazılı Anlatım Becerisinin Gelişimine Etkisi	Ahmet ERZİNCAN	2017
27	Bilgisayarda Yazma Çalışmaları Sonrasında Verilen Geri Bildirimin Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Etkisi	Merve CEYLAN	2017
28	İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Dijital Öyküleme Çalışmaları	Gökhan DAYAN	2017

29	Türkçe Öğretiminde Ders Günlüğü Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları İle Yazma Becerileri Üzerine Etkisi	Cansu CAN	2017
30	İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazı Çalışmalarının Süreç İçerisindeki Gelişimlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi	Tümay DALKILIÇ FER	2017
31	Dinlediklerini Özetlemede Hikaye Haritası Yönteminin Etkisi	Şenol ARSLAN	2017
32	Öz Düzenlemeli Strateji Geliştirmeye Dayalı Öğretim Modelinin Hikaye Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi	Beyhan CAN	2016
33	Üstbilişsel Beceri Odaklı Yazma Süreçlerinin Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Hikaye Yazma Becerisine Etkisi	Ferhat ŞAHİN	2016
34	İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Öykü Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi	Övgü ÖZKAN	2016
35	Türkçe Dersinde Otantik Görev Temelli Otantik Materyal Kullanımının Öğrencilerin Okuduğunu Anlama, Yazma Becerileri ve Yazma Motivasyonları Üzerindeki Etkisi	Mediha GÜNER	2016
36	Yazma Sürecine Dayalı Öğretimin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi	Ayşe Dilek YEKELER	2015
37	Yazılı Anlatım Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Drama Tekniklerinden Özel Mülkiyet Tekniğinin Yaratıcı Yazma Yaklaşımı İle Karşılaştırılması	Şükran PEKER	2015
38	İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Gelişiminde Dijital Hikayelerin Etkisi	Ahmet YAMAÇ	2015
39	Grafik Örgütleyicilerin İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici Metinleri Çözümleme ve Özetleme Başarıları Üzerine Etkisi	Ömer Faruk TAVŞANLI	2014
40	Dijital Hikaye Anlatımının Görsel Bellek ve Yazma Becerisi Üzerine Etkisi	Hatice ÇIRALI	2014
41	Süreç Temelli Yazma Modellerinin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım ve Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi	Esra SEVER	2013
42	İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Hikaye Edici Metinlerde Özetleme ve Ana Fikir Bulma Becerileri Üzerinde Hikaye Haritalarının Etkisi	İlhami ŞAHİN	2012
43	Öz Düzenleme Stratejisi Gelişimi	Mehmet UYGUN	2012

	Öğretiminin Yazılı Anlatıma, Yazmaya Yönelik Öz Düzenleme Becerisine, Kalıcılığa ve Tutuma Etkisi		
44	İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Eleştirel Okuryazarlık Uygulamaları: Bir Eylem Araştırması	Sibel DAL	2012
45	Süreç Temelli Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Yazılı Anlatım Becerisine ve Yazmaya İlişkin Tutuma Etkisi	Özge ERDOĞAN	2012
46	Yaratıcı Yazma Tekniklerinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersindeki Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi	Ege AK	2011
47	Metinler Arası Okuma Yaklaşımının İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi	Deniz AKDAL	2011
48	Türkçe Dersinde Simgesel Dil Öğretiminin İlköğretim Öğrencilerinin Benzetme, Kişileştirme ve Deyim Kullanımına Etkisi	Raziye AKKUŞ	2011
49	İlköğretim 4. Sınıf Türkçe Dersi Öğretiminde Çoklu Zeka Uygulamalarının Öğrencilerin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerileriyle İlgili Deneysel Bir Araştırma	Necla Belkıs ÇAYIR	2011
50	İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara, Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişimine Etkisi	Ayfer BEYDEMİR	2010
51	İkili Kodlama Kuramı Destekli Hikaye Haritası Öğretiminin Hikaye Analizine ve Yazımına Etkisi	Hayriye Gül KURUYER	2010
52	Yaratıcı Yazma Yaklaşımın Yazılı Anlatım Becerisinin Gelişimine Etkisi	Sema DURAN	2010
53	İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerindeki Gelişimin Birbirini Etkileme Durumu: Eylem Araştırması	İbrahim COŞKUN	2010
54	Geri Bildirimin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Akıcı Yazma Becerilerine Etkisi	Bengisu KAYA Seyit ATEŞ Kasım YILDIRIM Timothy Rasinski	2019
55	Yazma Becerisi Etkinliklerinde Algısal Öğrenme ve Drama İlişkisi	İşıl TERZİOĞLU ÜNVEREN	2018
56	İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Süreç Temelli Yazma Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	Ömer Faruk TAVŞANLI Abdullah	2018

		KALDIRIM	
57	İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi	Erkan ÇER	2017
58	Yaratıcı Yazma ve Yaratıcı Drama Yaklaşımının İlkokul Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine ve Yardımseverlik Tutumlarına Etkisi	Aysel MEMİŞ Esra SEVER Metin BOZKURT	2016
59	Yaratıcı Drama ve Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi	Fatma SUSAR KIRMIZI	2015
60	Samet Behrengi'nin Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazma Becerisi ve Tutumlarına Etkisi	Güneş ERKAN Murtaza AYKAÇ	2014
61	Konu Bağımlı ve Konu Bağımsız Yazma Çalışmalarının Karşılaştırılması	Hüseyin ANILAN Mehmet Fatih KAYA Emel BAYRAK Esra KAYNAŞ	2010
62	Arttırılmış Gerçeklik Temelli Metinlerin Yazılı Anlatım Becerisi Üzerindeki Etkisi: Biçimlendirici Deney Araştırması	Hakan ÇETİN Mustafa ULUSOY	2020
63	Öğrenci Odaklı Bir Araştırma: Metin Özeti Yazma Stratejisi ve Dereceli Puanlama Anahtarı	Ahmet BENZER Ayşegül SEFER Zeyneb ÖREN Sümeyye KONUK	2016
64	Yazım Yanlışlarının Düzeltilmesine Yönelik Bir Öneri: Manas Oyunu	Zekerya BATUR Şeyma ÖZDİL	2018
65	Yazılı Anlatım Becerilerinin Öğretiminde Dengeli Okuma Yazma Yaklaşımından Yararlanma: Bir Eylem Araştırması	Serap CAVKAYTAR Şefik YAŞAR	2010
66	Müzik Dinlemenin Resimle ve Yazıyla Anlatım Becerisi Üzerine Etkisi	Esin Yağmur ŞAHİN Sedat MADEN Şebnem GÜLERYÜZ Memduha SATIR Gülnur AYDIN	2013
67	İlkokul 3. Sınıflarda Söz Varlığının Geliştirilmesi Üzerine Bir Eylem Araştırması	Serpil DEMİRCİ Bayram BAŞ	2016
68	Matris Tekniğinin Metin Özetleme Becerisine Etkisi	Erol DURAN Şeyma ÖZDİL	2018
69	Gözden Geçirme ve Dönütün 2. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Öykü Yazma Becerilerine Etkisi	Demet SEBAN	2021
70	Improving Students' Writing Through Creative Drama (Yaratıcı Drama Yoluyla Öğrencilerin Yazılarını Geliştirmek)	Ayşegül BAYRAKTAR Ayşe OKVURAN	2012

71	The Effect of Creative Writing Activities on Elementary School Students' Creative Writing Achievement, Writing Attitude and Motivation (Yaratıcı Yazma Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Başarılarına, Yazma Tutumlarına ve Motivasyonlarına Etkisi)	Gökçen GÖÇEN	2019
72	The Effect of Authoring Cycle on Third Grade Students' Attitudes towards Writing, Self-perception and Writing Ability (Yazarlık Döngüsü'nün Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazmaya Karşı Tutum, Algı ve Yazma Becerilerine Etkisi)	Demet SEBAN	2012
73	Examining the Effect of Creative Writing Activities on Reading, Writing and Language Lesson Attitudes of Elementary School Fourth Grade Students (Yaratıcı Yazma Etkinliklerinin İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma, Yazma ve Dil Dersi Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi)	Özgür BABAYİĞİT	2018
74	Digital Storytelling in the Language Arts Classroom (Dil Sanatları Sınıfında Dijital Hikaye Anlatımı)	Pınar GİRMEN Ümit ÖZKANAL Gökhan DAYAN	2019
75	Aile ile Birlikte Yazmanın İlkokul Öğrencilerinin Yazma Başarısı ve Tutumlarına Etkisi	İsmail SARIKAYA	2021
76	Yaratıcı Yazma Ürünlerinin Bazı Ölçütler Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Nitel Bir Çalışma	Fatma SUSAR KIRMIZI	2011
77	A Technology-Supported Process Based Writing Case in Primary School Fourth Grade	Pınar GİRMEN Mehmet Fatih KAYA Zeynep KILIÇ	2021

EK-2

Doküman Analiz Formu

I. BÖLÜM: ÇALIŞMAYA AİT BİLGİLER

1. Çalışmanın Adı:.....
2. Çalışmanın Numarası:.....
3. Çalışmanın Yazarı:.....
4. Yayınlandığı Yıl:.....
5. Araştırma Türü: () Makale () Yüksek Lisans Tezi () Doktora Tezi
6. Çalışmanın Yöntemi:.....
7. Çalışmanın Amacı:.....

II. BÖLÜM: İÇERİKSEL BİLGİLER

1. Çalışmanın Veri Toplama Aracı:.....
2. Çalışma Grubu:.....
3. Çalışmada Kullanılan Yazma Becerisi Stratejisi:.....

III.BÖLÜM: ÇALIŞMA VERİLERİ

1. Yazma Becerisine Yönelik Sonuçlar:

.....

.....

.....

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı SOYADI : Mehmet Ali OĞUZ
Doğum Yeri* :
Doğum Tarihi* :
Orcid Numarası :

Eğitim Durumu

Lise	H. Ahmet Kanatlı Anadolu Lisesi	2007
Lisans	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	2011
Yüksek Lisans	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	2022

Yabancı Dil Yabancı diller düzeyi de belirtilerek yazılmalıdır.

İngilizce: Okuma (Orta), Yazma (Orta), Konuşma (Orta)

Mesleki Geçmiş

Görev	Kurum	Çalışma Tarihleri
Sınıf Öğretmeni	Milli Eğitim Bakanlığı	2011-2017
Müdür Yardımcısı	Milli Eğitim Bakanlığı	2017-2019
Okul Müdürü	Milli Eğitim Bakanlığı	2019-

Akademik Çalışmalar

Girmen, P. ve Oğuz, M. (2021). *İlkokul öğrencilerinin yazma becerilerini destekleyen yaklaşım, model ve araçların lisansüstü tezlere dayalı olarak belirlenmesi*. Uluslararası Asya Modern Bilimler Kongresi-V'te sunulan bildiri, Nahçıvan Üniversitesi, Azerbaycan.

İletişim

E-posta adresi: